

Ptujski tednik

Štev. 2

PTUJ, 18. januarja 1957

Letnik X.

Glasilu SZDL ptujskega okraja — Uprava in uredništvo Ptuj, Lackova ulica 8 — Telefon 156. NB Ptuj št. 643-T-206 — Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Anton Bauman — Rokopisov ne vračamo — Tiska Mariborska tiskarna — Cena 10 din — Letna naročnina 500 din, polletna 250 dinarjev

Kako delajo potrošniški sveti v ptujskem okraju?

Potrošniški sveti, kot organi družbenega samoupravljanja v trgovini, dobivajo v zadnjem času vse večji pomen. V dnevnem časopisu pogosto zasledimo poročila o konkretnih uspehih, ki jih je dosegel ta ali oni svet v Ljubljani, Kranju, Mariboru in tako naprej. Marsikdo se je že vprašal, zakaj ni nikoli ničesar slišati o delu potrošniških svetov v ptujskem okraju. Ali sploh obstojajo?

Da, bili so izvoljeni toda le v Ptujju in še to samo pri špecerijških trgovinah. Res je, da so pogojni za njihovo izvolitev samo še v Ormožu in Majsperku, kjer imamo takozvane »državne trgovine«, toda tudi v teh dveh krajih jih nimajo. Bilo je sicer nekaj poskusov, ki pa so zaradi premalo vnečne propadli, organizatorji pa so se zadovoljili z izgovorom, da ljudje pač ne kažejo nobenega zanimanja.

Ali se lahko zadovoljimo s tem izgovorom? Najbrže ne, saj ni verjetno, da bi potrošniški ostali povsem ravnodušni od teh organov družbenega samoupravljanja, če bi jim kdo podrobneje obrazložil njihov pomen in vlogo.

Cepprav je predpis o pravicah in dolžnostih potrošniških svetov zelo pomanjkljiv, imajo ven-

darle vso pravico neposredno vplivati na odpravo napak in pomanjkljivosti v trgovinski mreži. Od delavskega sveta smejo zahtevati vpogled v finančno stanje poslovalnice in o tem razpravljati. Imajo pravico vplivati na razpolaganje z investicijskimi in drugimi družbenimi skladi: v trgovski mreži itd. Najvažnejše pa je dejstvo, da lahko potrošniški sveti skupno z ljudskim odborom določijo odstotek, s katerim bo sleherni potrošnik soudeležen pri dobičku trgovske poslovalnice, v ka-

teri stalno kupuje. Ko se bo to načelo uveljavilo, bodo potrošniški nenehoma pritiskali na svoj svet, da bo skrbel za čim boljše poslovanje, da bo vplival na znižanje materialnih stroškov itd., ter se tako resnično uveljavil v svoji funkciji.

V Ptujju so potrošniški sveti pri 12 špecerijških poslovalnicah, v njih pa dela 110 članov. Ne bi jim mogli očitati, da niso storili prav ničesar, toda pri nobenem ni opaziti nekega globljega in načrtnega dela, zaradi česar seveda tudi ni kakih vid-

Kolektivi se naj resno lotijo razprav o tarifnih pravilnikih

Te dni se v vseh gospodarskih organizacijah pripravljajo na razpravo o tarifnih pravilnikih, oziramo ta razprava že poteka. Sindikalne organizacije in organi delavskega samoupravljanja v podjetjih so pred resno nalogo, da pripomorejo k čim pravičnejši izdelavi tarifnih pravilnikov, kateri bodo regulirali nadaljnjo narajevanje delavcev. V torek, 15. t. m., je Okrajni sin-

dikalni svet sklical sindikalne voditelje iz občin in podjetij k načelni obravnavi o izdelavi novih tarifnih pravilnikov. Razprava na seji je pokazala, da so v tem pogledu še mnoge nejasnosti in da bo treba več temeljitejša stališča, katerega je zavzela sindikalna organizacija.

V več podjetjih smatrajo, da je bistvo izdelave novih tarifnih pravilnikov le zvišanje plač za vse delavce. Takšno gledanje na tarifne pravilnike ne bi pomenilo koraka naprej k pravičnejšemu nagrajevanju delavcev, temveč bi dopuščalo še nadalje vse hiše, ki jih imajo sedanji tarifni pravilniki. Ob 5 in 10 odstotnem zvišanju prejemkov pa so možnosti, da delovni kolektivi vzpostavijo pravičnejša razmerja v plačah med posameznimi kategorijami delavcev. Zato je težnja po linearnem povečanju tarifnih postavk zgrešena in je sindikalna organizacija ne smejo dopustiti. Ob veljati mora načelo socialističnega nagrajevanja:

Vsakomur prejemke po njegovem delu

Sprememba tarifnih pravilnikov nima nikakšne zveze z draginski dodatkom, pač pa mora odpraviti razna nesorazmerja in krivične postavke v dosedanjih tarifnih pravilnikih. Delavski svet, bodo morali najprej določiti pravična razmerja med delovnimi mesti. Prav tako so udeleženci seje predlagali, da se tudi v celotnem okraju vskladi nagrajevanje v tistih strokah, ker sedaj obstajajo velike razlike. Seveda pri tem ni prezreti posebnih pogojev posameznih delovnih mest. Govora je bilo tudi o prelivanju sredstev iz postavke 5 odst. v prvo skupino 10 odst. Za to ni potreba nobene posebnega odobrenja, pač pa morajo organi, ki potrjujejo tarifne pravilnike, privoliti in odobriti obratno; pomeni prelivanje sredstev iz 10 odst. v 5 odst. Menijo pa, da do takih primerov v ptujskem okraju sploh ne bo prišlo. V posameznih primerih bo treba zvišati plače delavcev nižjih kategorij v večjem odstotku, predvsem tam, kjer so težki pogoji dela. Taki primeri bodo po vsej verjetnosti v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem, kjer že razpravljajo o tarifnem pravilniku vendar še niso prišli do zaključka, kako sestaviti pravilnik. Zelo močno so težnje po linearnem povečanju tarifnih postavk, čeprav so ravno v tej tovarni zelo različni pogoji dela. Tudi v drugih podjetjih je v tem pogledu več nejasnosti. Sindikalne organizacije bodo morale zastaviti ves svoj pliv, da bo delitev povečanih plač vzpodbudila zanimanje za večjo proizvodnjo in produktivnost dela. Če tarifni pravilniki ne bodo imeli tega smotra, je vsaka razprava zaman.

Z. M.

Ptujski akademski klub na novi poti

Pred nekaj dnevi so se v Ljubljani sestali študentje iz Ptujkega okraja na svoji redni skupščini, na katero so povabili predsednika OLO Ptuj tovariša Tramska in predsednika sveta za šolstvo tov. Bračiča. Prihod omenjenih tovarišev so študentje navdušeno pozdravili. Po pozdravnem nagovoru predsednika kluba so študentje postavljali vprašanja s področja gospodarstva in vprašanja v zvezi s kulturnim razvojem okraja. Tovariša Tramska in Bračič sta v kratkih, a jedrnatih odgovorih pojasnila nekatere problematike ptujskega okraja, predvsem v zvezi z razvojem kmetijstva in industrije. Na koncu so študentje dobili tudi pojasnilo glede stipendiranja v prihodnosti, kajti vprašanje stipendij spada med najvažnejše probleme študentov, predvsem tistih, ki drugih sredstev za svoj študij nimajo. Studentje so bili zelo zadovoljni z izvajanjem tovarišev Tramska in Bračiča in ju na koncu tudi prisrčno pozdravili v želji, da še prideta. Tov. Tramska je za svojo nesebično pomoč klubu sprejel diplomsko častnega člana Ptujkega akademskega kluba. Preko njega se je članstvo zahvalilo OLO Ptuj in vsem delovnim ljudem okraja, ki so nudili klubu pomoč, ki je omogočila obstoj in uspešno delo. Program, ki so ga sestavili za letošnje leto daje upanje, da bo delo v klubu še uspešnejše kot v preteklosti in da bo klub z uspehom izvedel postavljene naloge.

-ko

Zvišanje plač v kmetijskih podjetjih

Vprašanje zvišanja plač v kmetijskih podjetjih je najbolj zanimivo udeležence seje s kmetijskih podjetij. Vendar v tem pogledu še ni mogoče kaj več razpravljati, ker bodo v krat-

nejših rezultatih. Največ načrtnosti in uspehov sta v dosedanjem delu pokazala potrošniška sveta, pri »Nami« in v poslovalnici »Pri semiču«.

Plačni sistem je važen činitelj za povečanje delovne storilnosti

V januarski številki »Naše stvarnosti« povzema Hasan Brkić v članku z naslovom »Pomembna razprava« razpravo o družbenem planu za leto 1957 v Ljudski skupščini.

»Splošni pogoji gospodarjenja,« poudarja Brkić, »zlasti pa plačni sistem in delovna storilnost, so postali gospodarski problem, kajti od načina njihovega obravnavanja je odvisen tempo zboljševanja življenjskega standarda in naraščanja re-

Snežni plug na cesti pod Ptujsko goro

delnih plač. Plačni sistem, ki postavlja plačo v večjo ali manjšo odvisnost od učinka, je važen činitelj za povečanje delovne storilnosti.

Brkić ugotavlja, da se delovna storilnost v gospodarstvu, zlasti v industriji, ni razvijala vzporedno s proizvodnjo, in poudarja, da to ne zmanjša življenjske moči našega gospodarskega sistema. Nov način upravljanja je razvil gospodarsko pobudo, ki je prišla do izraza v pogojih za povečanje proizvodnje, za večjo izbiro in boljše kakovost izdelkov. Brkić prihaja do sklepa, da dosedanje izkušnje kažejo, da je treba razširiti pravo delovnih kolektivov v določanju plač, ker je to v naših razmerah edina gmožna podlaga za povečanje zanimanja za

bolj racionalno organizacijo proizvodnje.

Kar zadeva pospeševanja kmetijstva Brkić pravi, da njegovo zaostajanje zavira splošni gospodarski razvoj. Podrobno proučevanje politike in upostavitve organizacijskega mehanizma, ki bi se čvrsteje upiral stihiji, sta dve preči nalogi za izpolnitev katerih moramo že v prihodnjem letu uveljavljati odločnejše ukrepe.

Zboljšanje življenjskega standarda, gledano v sklopu celotnega razvoja dežele, postaja ne le možno, marveč tudi nujno. Ljudska skupščina se je realistično lotila tega vprašanja. Skladnejši gospodarski razvoj ter odstranitev administrativnih centralističnih zavor in pačev v gospodarstvu bosta ustvarila splošne pogoje za učinkovitejšo gospodarjenje in zboljšanje življenjskega standarda prebivalstva.

Proga Kumrovec - Maribor skozi Majsperk!

Na množičnem zborovanju SZDL 15. januarja t. l. popolne je bila v dvorani »Svobode« v Majsperku izvoljena osemčlanska delegacija, ki bo obravnila v Ljubljani in Beogradu merodajnim faktorjem, predvsem pa predsedniku Ljudske skupščine LRS tov. Mihi Marinku željo in prošnjo haloškega prebivalstva, da bi tekel podaljšek železniške proge Zagreb-Kumrovec-Maribor skozi Rogatec in Majsperk na Pragersko.

Ne pa iz Kumrovec proti Lipoglavu ali Poljčanam. Na zborovanju so navzoči obljubili pomagati pri graditvi proge skozi Majsperk 100.000 delovnih ur, kar predstavlja skoraj 3 dni na vsakega dela zmožnega občana občine Lešje. Na merodajna

sta občini Rogatec in Lešje enako zainteresirani, da bi bila tod speljana železnica, Rogatec kot gospodarsko središče s tovarno stekla in letovišče, ki bo laže dosegljivo gostom direktno iz Zagreba kot preko Grobelnega, Majsperka pa kot središče, ki si prizadeva za zvezo po železnici v Pragersko in Rogatec dalje, ko je nastala v Majsperku vojaška tovarna tanina in odkar se je razvila v Majsperku tovarna volnenih izdelkov.

Rogatec in Majsperk imata tudi svojo zgodovino. Prvič se omenja v zgodovini Rogatec kot trg 1283. leta. Kakih 154 let poprej je bil zgrajen grad, na katerem so gospodovali kot fevdniki krške škofije Rogoški go-

Udeleženci zborovanja so napojili dvorano

mesta v Ljubljano in Beograd so poslali tudi resolucijo z obrazložitvijo, da je Halozam železniška proga Kumrovec-Majsperk-Pragersko nujno potrebna in enako koristna kot je Zagorju in da si brez nje Haloze ne morejo zamisljati razvoja in napredka. V delegaciji sta tudi predsednik okraja Ptuj in ljudski poslanec tov. Jože Tramska, sekretar OK ZKS in ljudski poslanec tov. Nace Voljč, predsednik občine Rogatec in Lešje ter še štiri druge vidne osebnosti iz Majsperka in Ljubljane. Po vsej verjetnosti bo že ta teden padla odločitev, ali bodo Haloze dobile progo ali ne.

V dvorani Doma Svobode v Majsperku se je v torek, 15. t. m. zbralo lepo število občanov občine Lešje, saj so vedeli, da gre za važno železniško prometno žilo Maribor-Zagreb preko Majsperka. Govornik tov. Anton Kolenko, predsednik občine Lešje, je navzočim pojasnil, kako si občini Lešje in Rogatec prizadevata, da bi ti predeli Haloze dobili direktno povezavo na progji Maribor—Novo mesto-Reka, ki si jo želijo že od leta 1900 dalje. Razumljivo je, da

spodje do 1296. leta. Celjski grofje so dobili ta grad 1441. 1476 so ga izropali Turki. 1805. leta so ga dobili Attemsi. V gradu Rogatec je bil nekdanji sedež deželskega sodišča. Močno obzidje, ki je obdajalo grad, je bilo odstranjeno šele 1867. Gospodarskih posebnosti sedanje-ga Rogatec in njegove steklarne v Straži pri Rogatcu, znanih rogških kamnolomov in brusnih kamnov ter drugih posebnosti Rogatec ne bi posebej omenjali. Razpadel pa je tudi stari grad Majsperk, ki so ga najprej posedovali gospodje Majsperški, ki so prvič omenjeni v zgodovini 1168. leta. Po 14. stoletju je grad prešel v last Gorških grofov in za tem je še večkrat menjal gospodarje. Razpadel je konec 19. stoletja. Poleg teh zgodovinskih zanimivosti pa so važni ti kraji tudi po lepih tletnih točkah na Boč in Donačko goro (833 m). Iz Majsperka ni daleč na Boč.

Kot je omenil predsednik občine Lešje tov. Anton Kolenko, govorijo vse okolišine za speljavo železnice Kumrovec—Maribor čez Rogatec in Majsperk. (Nadaljevanje na 2. strani)

VABILO NA SEJO

Sklicujem sejo Obč. ljudskega odbora Ptuj, ki bo v četrtek, dne 24. januarja 1957, ob 15. uri v sejni dvorani Obč. ljudskega odbora.

Predsednik Obč. LO Ptuj: Janko Vogrinec L. r.

Finančno stanje Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ptujju — največji problem

Da bi naši bralci pravilno razumeli problem finančnega stanja Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ptujju in končno tudi bili seznanjeni, kako se celoten prispevek za socialno zavarovanje porazdeli in uporablja, je nujno, da najprej obrazložimo razdelitev tega prispevka med okrajne zavode in Republiški zavod za socialno zavarovanje.

Splošna stopnja prispevka za socialno zavarovanje je vedno določena v družbenem planu FLRJ (za leto 1956 je bila v višini 40 %, v letu 1957 pa je določena v višini 38 %). V tej višini pobrani prispevek pa se nato porazdeli med navedene zavode in to 12 % gre okrajnim zavodom, 0,10 % za izdatke zveznega zavoda, dalje za oskrbnine in ostale stroške posredovalnicam za delo, brezposelnim 0,18 %, ostalo pa ostane republiškem zavodu za kritje tako imenovanih dolgoročnih dajatev, to je za otroški dodatek in pokojnine ter invalidnine.

Po stanju 30. XI. 1956 je bilo na območju okrajnega Ptujja dohodkov socialnega zavarovanja skupaj 478.067.262 din, izdatkov pa 586.377.658 din. Primanjkljaj torej znaša že po stanju 30. novembra 1956 108.310.396 din samo v okraju Ptuj.

Po gornji razdelitvi prispevka je imel Okrajni zavod za socialno zavarovanje v Ptujju po stanju 30. XI. 1956 skupaj dohodkov 168.264.288 din, izdatkov pa 179.661.824 din, torej že takrat za 11.397.536 din primanjkljaja, ki pa se bo do konca poslovnega leta 1956 še povečal. Ta primanjkljaj je zavod delno sam kril iz rezervnega sklada prejšnjih let in to v znesku 10.093.736 din. Na ta način je imel ta zavod po stanju 30. novembra 1956 še nepokritih izdatkov nad dohodki 1.303.896 din in predvideva, da se bo ta znesek do konca poslovnega leta 1956 povečal na 3 do 4 milijone dinarjev.

Vzrok nenavadno visokih izdatkov Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v Ptujju so vsekakor stroški bolnic, saj ti izdatki dosegajo 50 % vseh izdatkov tega zavoda. Izdatki denarnega nadomestila za čas boleznih in bolehanja so pri tem zavodu normalni in je stalež bolnih povprečno nekaj nad 3 %, kar pomeni, da smo na prvem mestu v Sloveniji. Kljub temu pa zavod ni opustil kontrole nad bolniki in je po svojem kontrolorju obiskal v tem letu skupaj 448 bolnikov, od katerih je bilo takoj po kontroli izločenih iz staleža 103, ker so doma delali, 37 pa je prešlo odločbe o začasnih ustavitvi pravice do hranarine — denarnega nadomestila. Zaradi svoje nediscipline so ti zavarovanci izgubili pravico do nadomestila za skupno 317 dni v znesku 90.071 din. Iz tega je jasno razvidno, da imamo med zavarovanci še precej takšnih, ki jim delovna zavest ni pri srcu in izkoriščajo fondne socialnega zavarovanja.

Zaradi velikega zaostanka na prispevku za socialno zavarovanje zasebnih delodajalcev, kateri svojih obveznosti do socialnega zavarovanja niso izpol-

njevali in neefektne izterjevanja tega prispevka od strani merodajnih oblastvenih organov, je bil zavod prisiljen zaprositi OLO Ptuj za pooblastilo, po katerem ima sedaj pravico samostojne prisilne izterjave prispevka za socialno zavarovanje na območju OLO Ptuj pri zasebnih delodajalcih.

Po energičnem posegu izterjevalnega organa zavoda v letu 1956 (posluje samo 6 mesecev) je bilo doseženo, da se je pretežni del zaostanka že izterjal, pa čeprav v nekaterih primerih s prisilno prodajo premičnin. Pomembni moramo, da je samostojna prisilna izterjava pri tem zavodu že dosegla lep rezultat ne samo v tem, da je pretežni del zaostanka poravnana, temveč se je tudi mnogo izboljšalo redno odvajanje tega družbenega prispevka. Zato je zavod sklenil, da bo to službo še poostiril in v vsakem primeru dosledno zaračunal 12-odst. zamudne obresti.

Velike težave ima zavod sam tudi pri svojem celotnem poslovanju zaradi nezadostnih poslovnih prostorov. Ker so že sedaj uslužbeni prenatrpani po sobah, zavod ne more zaposliti še 5 uslužbenecv, ki mu po sistematizaciji in tudi po dejanski potrebi manjkajo. Posledica te-

ga je, da ima zavod preko 1500 primerov nerešenih prošenj za priznanje delovne dobe po predlaganih pričah, uslužbeni pa morajo delati v nadurnem času. Med navedenimi primeri je mnogo takih, ki čakajo na rešitev svoje prošnje že od 1. 1954. Iz navedenih razlogov je zavod to delo popolnoma opustil do preselitve v nove prostore (do konca leta 1957?) in rešuje le take primere, ko je delavec ali uslužbenec zaradi nepriznane delovne dobe prikrajšan pri svoji plači.

Zaradi nešteto ugotovljenih primerov priznanja pokojnin ljudem, ki so svojo pravico dokazovali po pričah, katere niso govorile resnico in so bile podkupljive, je bil zavod prisiljen to službo poostriti. Zaradi tega se je doba reševanja pokojnine od predvidenih 2 do 3 mesecev podaljšala na povprečno 4 mesece in zahteva nujno povečanje števila uslužbenecv, ki na tem delajo. Poudariti moramo, da nekateri ljudje kljub posostrenemu postopku še vedno skušajo po nepravilni poti priti do pokojnine na ta način, da si pridobivajo pričeh, ki so voljne tudi krivo pričati. Zavod bo zaradi tega v vseh takih primerih sleherno pričeh prijavi javnemu tožilstvu. S. A.

O vinu in kletarstvu

Vpliv tal, vremena ter nege in vzgoje vinograda na kakovost vina

Na kakovost vina vpliva klima, toplota, vlaga in zračni pritisk. V toplih, južnih krajih, rastejo vina z več alkohola, tanina in barvil, imajo pa manj kisline in zaradi tega niso tako osvežujoča. V severnejših, vendar še vedno sorazmerno toplih krajih s pravilno zračno vlago, rastejo aromatična, osvežujoča kiselkasta vina.

Na splošno rečeno so v južnih krajih boljše rdeča, v severnejših pa plemenita bela vina.

Kakovost vinogradniške lege je odvisna od sestavine tal ter od izkoriščanja sončne toplote. Na slednje vpliva naklonski kot, pod katerim padajo sončni žarki na trto.

Toplota, propustna kamnita in peščena tla pospešujejo zorenje grozdja, dajejo pa manj ekstraktna vina z malo kislino.

Hladna, vlažna glinasta in ilovnata tla zavlačujejo zorenje grozdja — a ker so navadno bogatejša na hranilnih snoveh dajejo ekstraktna in na kislini bolj bogata vina.

Apnena tla dajejo dobra, mila in barve bogata rdeča vina.

Vlažna humusna tla povzročajo bujno rast in dajejo mošta bogato grozdje, vendar je vino slabše kvalitete.

Neoprustna tla so razvoju vinske trte škodljiva.

Mnogo dušika v zemlji povzroča bujno rast, jagode so velike, toda neoporne. Grozdje kasneje dozoreva, mošt odnosno

vino vsebuje več beljakovin in se teže čisti.

Fosiorna kislina in kalij povečata sladkor in ekstrakte v grozdju.

Za osnovno gnojenje vinogradov je potreben hlevski gnoj, ki ga dopolnjujemo z umetnimi gnojili ter s podorino (zeleno gnojenje). Zemlji pa so potrebne tudi še malenkostne količine tako imenovanih poživiljajočih prvih kot so mangan, bor in druge.

Cim nižja je vzgoja trsa, temveč dobi grozdje sončnih žarkov, ki izžarevajo od tal. Na nizki vzgoji dozoreva torej grozdje mnogo bolj hitreje, vendar je bolj izpostavljeno zimski pozebi. Nizka vzgoja je potrebna predvsem torej tam, kjer je malo snega in se morajo trte, da ne bi pozebile, preko zime zagrniti z zemljo.

V vinogradih podravskega vinorodnega okoliša je priporočljiva srednje visoka vzgoja, po možnosti na žicah.

Tudi dolžina rezi vpliva na kakovost. Cim daljši je rodni

Pojasnilo k članku „V Kidričevem imajo ZD“

V Zdravstveni postaji oziroma v Zdravstvenem domu v Kidričevem ordinirajo od 15. 11. 1956 enkrat tedensko specialisti iz Maribora. Te ordinacije niso namenjene samo Kidričevemu, ampak celotnemu okraju Ptuj. Zdravstveni dom v Kidričevem je pričel s temi ordinacijami zaradi tega, ker ni organiziral tako potrebne specialistične službe Zdravstveni dom v Ptujju, Uprava Zdravstvenega doma v Kidričevem je prepričala specialiste iz Maribora, da je prikladnejše, če ordinirajo v Ptujju, ter jih dala na razpolago Zdravstvenemu domu Ptujju. Tako bodo isti pričeli v kratkem času ordinirati v Zdravstvenem domu Ptujju. To Pojasnilo dajemo zaradi tega ker bi sicer lahko iz članka kdo razbral, da je Kidričevo hotelo uvesti specialistično ordinacijo le za Kidričevo.

Uprava Zdravstvenega doma Kidričevo

Kako dela

Ptujska opekarna

Verjetno so še Ptujčani, ki ne vedo, da obstoja v Ptujju opekarna z obratoma v Zabljaku in v Jenežovcih. Tisti pa, ki jim je to znano, pa ne vedo, kako to podjetje dela.

Na mnogih občinskih in okrajnih sejah se govori o izvršitvi plana v posameznih podjetjih. Ko se počega obračun dela za prvo polletje, ko bi morala biti dosežena polovica plana, se ugotavlja, da je opekarna dosegla

S prvim marcem nova tarifa na železnici

Cene mesečnih vozovnic ostanejo nespremenjene

Dne 1. marca bo začela na jugoslovanskih železnicah veljati nova tarifa za potniški promet. Osnovna cena za prevoz potnikov sloni na dosedanjih cenah, tako da se do 300 km cene ne spreminjajo, nad 300 km pa postopoma rastejo. Za vožnjo z brzimi in ekspresnimi vlaki, bo treba plačati dodatek k osnovni vozni ceni. Dodatek za vožnjo z brzimi vlaki bo znašal 300, za vožnjo z ekspresnim pa 600 din. Potniki, ki bodo uporabljali olajšave pri osnovni vozni ceni, bodo imeli olajšave v enakem odstotku tudi pri dodatkih, ki jih je treba plačati za ekspresne in brze vlake.

Nova tarifa prav tako določa, da je moč mesečne vozovnice za delavce, uslužbence in dijake

odobriti do 100 km. Njihove cene ostanejo nespremenjene.

V zvezi s spremembo tarife na železnici bodo že letos, zlasti pa v letu 1958, začeli voziti med večjimi mesti še brzi vlaki. Ze letos na številnih naših progah na dolgih relacijah ne bodo več vozili potniški vlaki, marveč bodo na podlagi krajevnih potreb spremenjeni v sektorske potniške vlake med večjimi postajami. S takšno preusmeritvijo voznega reda praktično ne bo mogoče potovati s potniškimi vlaki na dolgih progah.

ljiv, kar je predvsem zasluga marjivega kolektiva, ki se zaveda, da je podjetje rentabilno in uspešno le, če dela vsak posameznik tako, kot da je podjetje njegovo.

V letu 1957 so postavljene pred kolektiv težke naloge. Projektanti so glede na štednjo z lesom prešli na projektiranje zgradb iz specialne opeke, kar se je pokazalo že sedaj, ob zaključevanju pogodb z gradbenimi podjetji.

Ptujska opekarna je začela s poizkusno proizvodnjo specialne opeke že v letu 1956 ter se je pokazalo, da bo kolektiv kljub pomanjkljivi mehanizaciji lahko izdeloval te izdelke. Jasno pa je, da bo treba podjetje mehanizirati, da bo lahko tekmovalo s konkurenčnimi podjetji. Nabaviti bo moralo nove stroje za izdelavo votle opeke z Vacuum agregati.

Podjetje bo v prvi fazi rekonstrukcije gradilo novo sušilnico za strešno opeko. Paralelno z gradnjo sušilnice bodo gradili tudi prepotrebne sanitarne prostore, ki so glede na težko in umazano delo nujno potrebni.

Podjetje si je postavilo nalogo, da bo proizvodni plan za leto 1957 dosegel in presegle dosegeni plan v letu 1956.

Več čuta odgovornosti pri najemanju in odpuščanju

Posredovalnica za delo pri OLO Ptuj beleži več primerov, da posamezna podjetja najemajo ali odpuščajo delovno silo brez vednosti te ustanove. Razumljivo je, da s samovoljnim najemanjem delovne sile ta ni bila predhodno zdravniško pregledana in zaradi tega marsikatero podjetje bremeni prevelik odstotek bolniških izostankov. Ugotovljeno je namreč, da nekatera podjetja niti ne javljajo podatkov o prostih delovnih mestih, čeprav so to po obstoječih predpisih dolžna (glej uredbu o spremembah in dopolnitvah uredbe o oskrbninah in drugih pravicah delavcev in uslužbenecv, ki začasno niso v delovnem razmerju — Uradni list FLRJ, šte. 4-1/56 in navodilo za izvajanje citirane uredbe šte. 33-5/56). Če bi potrebno delovno silo najemala preko posredovalnice za delo oziroma preko pristojnih Obč. LO,

bi do teh napak ne moglo priti, ker dobi vsak delavec, ki se zaposli preko te ustanove, zraven nakazila za delo tudi napotnico za zdravniški pregled, ki je v nekaterih primerih obvezen (glej Ur. LRS, šte. 151-43/55). Glede tega je slišati razne pripombe, češ »da posredovalnica za delo nima v svoji evidenci iskane delovne sile ali pa, da ima takšno, ki je bila iz raznih podjetij zaradi disciplinskih prekrškov odpuščena«. Te pripombe so morda v neki meri upravičene, vendar ne smemo pozabiti na to, da je naš okraj skoraj brez industrije in da prav iz našega okraja črpajo rezervno delovno silo bolj razviti industrijski okraji, ki jo uporabljajo predvsem za razna sezonska dela. Zabeleženi pa so tudi primeri, da se nekatera podjetja hočejo kar čez noč iznebiti delovne sile, ki je zaradi končane sezone ali iz kakršnih koli razlogov postala odvisna in zaradi tega obdružuje svoje (Nadaljevanje na 4 strani)

OBVESTILO

Okrajna obrtna zbornica v Ptujju bo februarja 1957 pričela z večmesečnim

STROKOVNIM TEČAJEM

za mojstrske kandidate iz obrti in za industrijske visokokvalificirane delavce.

Pisemne prijave sprejema pisarna zbornice do 31. januarja 1957.

Obrtna zbornica Ptuj

SADIMO TOPOLE!

Tako kot povsod po svetu, se tudi pri nas vedno pogosteje postavlja vprašanje, kako kriti vedno večje potrebe po lesu. Ker je to pomanjkanje lesa v našem okraju posebno pereče, ne bo odveč, če se seznanimo z enim od načinov reševanja problema.

S pospeševanjem gojitve topolov lahko v kratkem času močno povečamo prirastek lesa in tako vplivamo na izravnanje prirastka in potrošnje lesa, ne da bi morali zmanjševati potrošnjo. Znano je namreč, da topoli zelo hitro rastejo in dajejo v kratkem času sposoben tehnični les (hlodi za lučenje, hlodi za vžigalice, hlodi az žago, celulozni les) in da so edino topoli sposobni, da v kratkem času po saditvi (15 do 20 let) že začno dajati redne dohodke, ki so na primerenih tleh in ob primeri negi lahko večji od katerekoli druge poljedelske kulture.

Kje naj sadimo topole. Topoli najbolje uspevajo na globokih, rahlih in svežih tleh. Zelo dobro uspevajo ob tekočih vodah in zato jih sadimo ob bregovih rek in potokov. Tla morajo biti vlažna, toda ne stalno zamočvirjena

al! skoraj celo leto poplavljeni. Ker topoli na našem področju niso redki, bo najbolje, da si dobro ogledamo kraj in zemljo, kjer le-ti že rastejo in smo se sami prepričali, da lepo in hitro rastejo. Vsaka vrsta topola zahteva nekoliko drugačno tlo in druge prilike, zato pri morebitnem neuspehu s saditvijo ene vrste topola pri naslednji saditvi uporabimo drugo vrsto. Izbira je velika! Na vseh nasiplih in bregovih ob naših rekah in potokih lahko brez dvoma v uspeh posadimo topole, ki ne bodo prav nič škodovali sosednji njiivi ali travnikov.

Kako naj sadimo? Topole navadno sadimo s potaknjenci. To so odrezki enoletnih pogankov, ki so na obeh straneh odrezani, dolgi 18 do 20 cm in debeli od 5 mm do 1 cm. Spodnji rez mora biti tik pod popkom, zgornji pa tik nad njim. Režemo jih z ostrimi škarijami navadno pozimi. Do pomladi jih zakopljemo v pesek in jih do 10 cm debele pokrijemo. Pozimi narezani potaknjenci spomladi poženejo več koreninic od tistih, ki jih narežemo spomladi. Potaknjence sa-

dimo navadno le v drevesnice ali pa na zelo rahla, odkrita tla tudi izven nje. Za pogozdovanje pa navadno uporabljamo v drevesnici iz potaknjencev vzgojene sadike in to enoletne. Le na slabša zemljišča sadimo sadike z dveletno korenino in enoletnim pogankom.

Ce zasajamo breg potoka ali rob nasipa naj bodo sadike 5 do 7 m oddaljene druga od druge. Tako bodo vsa drevesa dobila dovolj svetlobe in ker so drevesa redka, tudi njih senca ne bo škodovala sosednji kulturi. Drugeje pa sadimo sadike vsaj 3 m narazen. Seveda moramo pravočasno pričeti z redčenji, da drevesa lahko neovirano rastejo.

Najboljši čas za sajenje je zgodaj spomladi. Jame naj bodo vsaj 50 cm globoke, prav toliko pa tudi dolge in široke. Cim večje so sadike, ki jih sadimo, tem globlja mora biti jama. Na zelo mokrih tleh jih ne sadimo v jame temveč na kupčke, vendar tako, da pride precejšen del korenine v nenasto zemljo. Medtem ko drugim sadikam škoduje namakanje v vodi, topole sadike pred saditvijo (največ 24 ur) lahko pustimo v

tekoči vodi. Sadika mora biti posajena za 20 cm globlje kot je rastle v drevesnici. Ranjene ali predolgo korenine lahko obrežemo z ostrim nožem. Prav tako lahko obrežemo debelejšje veje v krošnjah, vendar nikdar ne tik ob deblcu, da je rana čim manjša. Boljše pa je, da sadiko čim manj obrežujemo, ker bo tako hitreje in boljše rastle. Omejitno se samo na poškodovane dele.

Kot pri vsaki saditvi, velja tudi za topole, da naj se sadike čimprej posadijo, ko so že izkopane. Veter, sonce, mraz škodujejo vsaki sadiki in tako tudi topolu. Jamico je treba dobro zasuti, prst se mora dobro sprjeti z vsemi koreninami in koreninami, ki pa se pri tem me smejo poškodovati.

Na našem področju ni treba dosti izbirati primerne rastišča. Na stotine hektarov bi lahko posadili vsako leto in tako koristno uporabili mnoge površine, na katerih danes raste le grmovje ali pa sploh nič. Ko se boste prepričali na lastnih uspehih, se vam tudi marsikateroga travnika ne bo zdelo škoda. Ker iz naših gozdnih drevesnic ne moremo dobiti zadostnih količin sadih za povečane potrebe, bi si posestniki lahko pomagali sami. Logarji jim bodo pri tem delu radi prispevali na pomoč. Ves ta trud pa bo že v 20 letih obilo poplačan.

Kmetovalce vabimo na poučno filmsko kmetijsko predavanje

Državni zavarovalni zavod bo priredil v ptujskem okraju kmetijska predavanja s predvajanjem poučnih filmov iz kmetijstva. Predavali bodo kmetijski strokovnjaki o naprednem kmetijstvu, predvsem pa o živinoreji in o zavarovanju živali. Predavanja bodo v naslednjih krajih in dneh:

- v nedeljo, 20. t. m., ob 8. uri v Ormožu;
- v nedeljo, 20. t. m., ob 14. uri v Podgorcih;
- v ponedeljek, 21. t. m., ob 8. uri v Središču;
- v ponedeljek, 21. t. m., ob 14. uri v Gorisnici;
- v torek, 22. t. m., ob 8. uri v Dornavi;
- v torek, 22. t. m., ob 14. uri v Rogoznici;
- v sredo, 23. t. m., ob 8. uri v Hajdini;
- v sredo, 23. t. m., ob 14. uri v Staršah;
- v četrtek, 24. t. m., ob 8. uri v Lovrencu;
- v četrtek, 24. t. m., ob 14. uri v Cirkovcah.

KOMENTAR

POLJSKA PRED VOLITVAMI

V nedeljo bodo na Poljskem volili poslance v novi poljski parlament. Kolikor bi šlo za enostavno zamenjavo oseb, ki predstavljajo poljsko ljudstvo, bi te volitve ne bile posebnega pomena. Toda tokrat ne gre samo za to, tokrat gre na Poljskem za mnogo več.

Znano je, kaj se je dogajalo na Poljskem v zadnjih mesecih, posebno pa se v preteklem oktobru. V tem mesecu je Poljska pretrgala verige, s katerimi je bila čvrsto povezana v vrsti satelitov — vzhodnoevropskih držav — tako imenovanim vzhodnem bloku. Postala je neodvisna država, ki ureja svoje odnose z vsemi drugimi državami na enakopravni podlagi, vendar dežela, ki je ohranila socialistično notranjo ureditev.

Na Poljskem pa so tudi sile, ki bi rade to socialistično ureditev menjale s staro predvojno ureditvijo in prav na teh volitvah se bo bil odločen boj novega s starim. Ne da bi se spuščali v predvidevanja, kakšen bo nedeljski izid, pričakujemo, da bo poljsko ljudstvo znalo ločiti svoje prave koristi od koristi svojih združenih nasprotnikov.

Edena je zamenjal Macmillan

Poročali smo že, da je britanski premier Eden potem, ko so se njegove pozicije zaradi nespehov njegove politike na bližnjem Vzhodu tako močno zamajale, bil prisiljen odstopiti. Na njegovo mesto je stopil tudi pristaj konzervativne stranke Macmillan, medtem ko je več članov dosedanje vlade obdržalo svoje položaje tudi v novi vladi. Opazovalci poudarjajo, da je Eden kljub znatnemu stanju okrog njegove vlade odšel ne pričakovano.

Lahko bi rekli, da je ostalo vse pri starem. Vendar v celoti tudi to ne velja. Predvsem je treba ugotoviti, kakor je bilo opaziti iz reakcije na vladne spremembe v Veliki Britaniji v ZDA, da Velika Britanija po teh dogodkih ni več tako osamljena, kakor je bila po svojih nesrečnih bližnjevzhodnih pustolovčinah, ko so ji prenehale nuditi podporo celo ZDA, čeprav se je smatralo to skoraj za nekaj nemogočega. Velika

Britanija bo torej s to spremembo nedvomno zopet deležna razumevanja z ene strani oceana, glede na Macmillanovo osebnost pa, ki je znan kot prvi zagovornik sodelovanja Velike Britanije z zahodnoevropskimi državami, je pričakovati mnogo večjega zanimanja Britanije za evropske probleme. Zanimivo je, da je bila že prva seja nove britanske vlade posvečena vključevanju Velike Britanije v gospodarski sistem Zahodne Evrope, ki ga neutrudno kujejo zahodni državni ravno v zadnjem času in glede katerega nameravajo v kratkem podpisati tozadevno pogodbo.

Nova debata o razorožitvi

V političnem odboru Generalne skupščine je že deset let trajajoča razprava o splošni razorožitvi prešla v novo fazo. Ameriški zastopnik je namreč predložil nov ameriški načrt o razorožitvi, za katerega je značilno to, da ZDA ne vztrajajo na absolutni mednarodni kontroli razoroževanja, ker je temu absolutno nasprotovala SZ, spodbudno za nadaljnjo razpravo o razorožitvi pa je tudi to, da je SZ pristala vsaj delno na ameriški predlog o »inšpekciji iz zraka«, ki bi na zajela področje v širini 800 km na obeh straneh črte, na kateri stoji sedaj sila Atlantskega in Varšavskega pakta.

Novi ameriški načrt predvideva zatiranje težnje po nadaljnjem kopičenju atomskega orožja ter se zavzema za to, da bi atomsko energijo postopoma podrgli mednarodni kontrolni in mirnodobni uporabi.

Načrt dalje predvideva zaviranje proti nenadnemu napadu ter soglasja s sovjetskimi predlogom o opazovalcih, ki bi jih postavili na določeni mestih, zmanjšanju oboroževalnih bremen in znižanju števila oboroženih sil na določeno višino.

Zanimivo je, da je sovjetski zastopnik v političnem odboru izjavil, da zasluži novi ameriški načrt vsa pozornost in da ga bo sovjetska vlada skrbno proučila.

Nedvomno pomenijo zadnje debate v političnem odboru glede razorožitve določene napredek. V interesu vsega človeštva pa je, da ne bi ostalo samo pri doseženem.

Andrej Kovač, bibliotekar

Ptuj in okolica v pesmi in povesti

Leta 1880 je izšel v Gradcu izbor pesmi na 353 straneh male osmerke z naslovom: »Stajerska v nemški pesmi«. V tej zbirki so opevani tudi nekateri kraji iz ptujskega območja, kjer »Drava vali svoje temne valove, šume skozi gozda šelest proti livadam.« (»Ob Dravi«.) Pesmi je izdal Anton Schlossar (1849—1942), nekdanji direktor graške univerzitetne knjižnice.

Anton Zupančič iz Ljubljane (1788—1833), profesor zemljepisa in zgodovine, nam v pripovedni pesmi »Ustanovitve Velike Nedelje« govori o pogostih bojih za časa avstrijskih Babenberzanov, deželnih knezov štajerskega Podravja (1192—1246). Kot poje naša pesem, so madžarski lahki konjeniki često napadali stare ptujске zidove in marsikatera hiša je postala žrtev plamenov, dežela pa je bila pogosto opustošena.

Friderik I. Ptujski (1160—1222) je v teh nemirnih časih pogosto gledal s svoje trdnjave po Ptujskem polju in zaskrbljeno pričakoval nove nesreče za deželo. Kdo ve, če ne bo prišla še danes nova vojska in ropala po ptujskem mestu. V tej stiski je poslal sile k nemškimi križnikom s prošnjo za pomoč. Ti so se odzvali, nakaž so vsi skupaj odrinili na veliko noč s Friderikom na čelu proti sovražniku. Kakor se srečajo težki oblaki, tako sta planili vojski druga proti drugi. Madžari so se moralno premagani umakniti, ime kraja pa naj bi izviralo od dneva te zmage nad Ogrji. Toda zgodovinarji (Kovačič) nam poročajo, da je gotovo samo to, da je Friderik Ptujski premagal Madžare okoli l. 1200 in naselil po tej zmagi križnike pri Veliki Nedelji, ki so prevzeli obsejno obrambo proti Madžarom.

Naslednja pesem istega pesnika opeva lepi razgled, ki se nudi s hriba Kogel pri Veliki Ne-

delji. Od tu hiti pogled na stolpe nedeljskega gradu, ki je tolikokrat kljuboval viharnim časom. Na vzhodu se brezkončno širi ravnina, v bližini pa je videti tih in malo mestece Ormož, toda gostoljubno in prisrčno. Proti severu se strmo vzdiguje venec gričev. Tam, kjer se večerni oblaki škrlatno blešče, pa leži staro rimsko mesto Ptuj. Iz daljave zre resno Vurberk, za njim pa se amfiteatralno in v ponosni veličini vzdiguje Pohorje, čigar gozdovi se blešče v siju večernega sonca. In spodaj se vije Drava, ki jo veselo ozivljajo splavi. Z drugega brega te

gostoljubno pozdravlja vinorodni Zavrč, čigar žlahtna kapljica kroži po vsej deželi in drugod po svetu. Tudi Borl se blešči v resni veličastnosti in zre mirno na mirno tekočo reko. V daljavi zazre oko veličastno Ptujsko goro, Donačka gora pa štrli kvisku brez oblaka in čista kot večni kristal. Povsod rodovitna pokrajina in dobri ljudje, ki se vesele svoje sreče...

Tudi naš Vurberk je oveko-večel Anton Zupančič v istimenski pesmi. S spoštovanjem pozdravlja pesnik resne dvorane in trdni grad iz sivih časov. Pesnika prevzame boleče čustvo manjivosti, v kateri je izvenelo že tisoč življenjskih pesmi. Stevilni spomeniki govore o izumrlih narodih, le razvaline kažejo na njihovo moč. Na grajskem dvorišču pa črpa krepčil-

no vodo veličko kolo iz neizmer- nih globočin studenca. Od starejših nemških avtorjev bi bil omembe vreden še Edvard Damiš, ki tudi obravnava motive iz nekdanjega Ptujja, in sicer v zgodovinski povesti. »Peter in njegova ljubezen« ter »Ugrabljen ptujsko dete.« s podnaslovom »Zdovgovinska povest iz 16. in 17. stol. po mestnih originalnih listinah.« Slednja zgodba je izhajala kot podlistek v graški »Tagespost« v letu 1859 in kasneje v »Pettauer Zeitung« leta 1914. Navodena časnika pa sta težje dostopna, ker jih naše knjižnice nimajo. Ptujska študijska knjižnica ima sicer več letnikov omenjenih časnikov, vendar ji manjkata prav letnika, ki prinašata v nadaljevanjih »Ugrabljen ptujsko dete.«

V režiji umetniškega vodje ptujskega gledališča Hinka Kotička »Tartuffe« zaživel tudi na ptujskem odru. Gostovanje Arnolda Tovornika, člana SNG v Mariboru je dalo uprizoritvi še poseben čar, saj je Tovornik med ptujskim občinstvom že znan in priljubljen igralec. V vlogi Orgona je zopet pokazal svoj izreden smisel za komiko, ki občinstvo prevzame in osvaja. Tudi nekateri domači igralci so presenetili gledalce, čeprav so tu in tam z verzi zapadali v deklamatorstvo. Omeniti je dobro zamišljeno in tudi dobro odigrano vlogo Tartuffa, katerega je upodobil Franjo Gunžer s precejšnjim uspehom. Ravno tako bi lahko rekli za Vero Vičnikovo, ki je kot Dorina pokazala nedvomne kvalitete, ki jih drugače pri njej ni bilo opaziti v takšni meri: dinamiko v kretnjah, neposrednost in živahnost v govoru ter temperament, ki je dal Dorini samo-

DOBRA IN CENENA KNJIGA za našega delovnega človeka

(Ob knjižni zbirki Prešernove družbe za leto 1957)

Da naši ljudje radi bero, je znano. Res pa je tudi, da knjige danes niso ravno poceni in si le s težavo utirajo pot do bralca. Vsebinsko dobre, tehtne knjige, napredne in obenem umetniško močne pa smo potrební kot vsakdanjega kruha. Kako naj torej ustrežemo vsem tem željam, zahtevam in potrebam današnje časa? Po kakšni in kakšni poti? Tako pot je ubrala že pred leti Prešernova družba, ki je v lanskem decembru razposlala med ljudi že svojo četrto redno knjižno zbirko za leto 1957. Njeno geslo je: množičnost in kvaliteta. Množičnost pa lahko dosežemo vsem, če so knjige tudi cenene, vendar ne na račun kvalitete. Vsemu temu ustrezajo tudi letošnje knjige Prešernove družbe. Za 500 dinarjev sedem dobrih knjig res ni pretirano. Med njimi je že tradicionalni koledar, sta dve povesti za odrasle (Iskra pod pepelom in Mrtvo morje), je mladinska

knjiga (Kala), poljudnoznanstveni spis (Morja bogati zaklad) in za doplačilo še dve deli praktično uporabne vsebine (Otrok od spočetja do pubertete in Praktični nasveti za dom). Torej za vsakega nekaj, čeprav je vsem težko ustreči. Knjige Prešernove družbe so se že močno razširile tudi v našem okraju, čeprav s številom naročnikov še ne moremo biti povsem zadovoljni. Naj tudi naš okrajni tednik z naslednjimi vrsticami vsaj nekoliko pripomore k še večji popularizaciji izdaj Prešernove družbe med delovnimi množicami našega okraja, da bi tako te knjige prišle v roke predvsem tistim, ki so jim še prav posebno namenjene, kmetom in delavcem.

Koledar Prešernove družbe za leto 1957 je vsebinsko pester, zanimiv in aktualen. Za običajnim koledarskim delom sledi vrsta člankov, ki obravnavajo tehtna vprašanja našega družbenega življenja: Stane Kavčič razpravlja o družbenem uprav-

ljanju, dr. Anton Vratuša o jugoslovanski zunanji politiki, inž. Franjo Sevnik o gozdnem gospodarstvu, Vida Tomšičeva o zakonski zvezi in družini v socializmu, z našo sosedo, Ljudsko republiko Hrvaško pa nas seznanja Josip Pavičič. Da ne bi ob vsem zanimanju za sodobna vprašanja pozabili na dni, ko so se v borbi gradili temelji današnje družbe, je Josip Ribičič izbral nekaj odlomkov iz knjige »Se pomnite, tovariši«, v kateri je leta 1948 slovenska mladina zapisala svoje spomine na leta okupacije in borbe. Leposlovni del obsega vezano in nevezano besedo, predvsem domačo, nekaj pa je tudi prevodov. Za humor sta poskrbela Branislav Nušič in Fran Milčinski. V naslednjem poljudnoznanstvenem razdelku je dosti zanimivega gradiva za vsakogar (o stari Ljubljani, Novem mestu nekdanj in danes, o Kitajski in Ceylonu, o piranskih ladjah in mornarjih, o mariborskih tovarnah, o rešenih in nerešenih vprašanjih tehnike, o

živalskih selitvah, ameriških srednjih šolah, o mladini in filmu in še kaj). Na koncu je čisto praktični, poučni del. Posebej bi poudaril opremo letošnjega koledarja, platnice in zaglavja v koledarskem delu, ki jih krase naše stare panjske končnice (o njih govori tudi poseben članek v koledarju); lepe so tudi celostranske ilustracije v bakrotisku in podobe med besedilom.

Mnogi bralci si žele zgodovinskih povesti; njim je ustregel pisatelj France Bevč, ki je v povesti »Iskra pod pepelom« zajel v leposlovnih obliki zanimivo razdobje tolminskih puntov, snov, ki jo poznamo že iz del Ivana Preglja (Tolminci). Stefan Golja in njegovih ter Alojzija Remca (Veliki punt). V nasprotju s tema dvema se je odločil za čas, ko so se tolminski tlačani pripravljali na svoj drugi »veliki punt«. Iz zgodovinsko verne podobe tedanjega časa in ljudi se dviga lik Simna Golje, ki nas pretrese s svojo nepremagljivo upornostjo in trpko življenjsko usodo. V epilogu nas pisatelj opozarja na čas, ko se je iskra, ki je tlela pod pepelom, čez trinajst let zopet razgorela v plamen, čeprav je moral preteči dve sto let in še precej več. »da je lepa Tolminska, napojena z znojem in krvjo tlačanov, strela s svojih pleč vse krivice in polno zadihala v prostosti.«

Povsem drugačna, nova in sodobna je druga leposlovna knjiga letošnje zbirke »Mrtvo morje« Bena Zupančiča, v kateri nas pisatelj popelje v povojnem času na jugoslovanski ladji v daljni svet. V tem okolju se zapleta in razpleta nenavadna življenjska ljubezenska usoda mlade Avstralke in nemškega vojnega ujetnika, bivšega padalca s Krete, kar vse omogoča avtorju, da nam prikaže celo vrsto ljudi, ki potujejo s to ladjo, najrazličnejše človeške značaje in čas, ki je vse te ljudi po svoje izoblikoval. Nenavadna je snov, nenavaden je tudi prijem, s katerim pisatelj to snov oblikuje. Nič pustolovskega ni v delu, kot bi si kdo prvi hip mislil, pač pa mnogo razumevanja za sodobnega človeka in vere vanj, vere v toplo, iskreno človečnost.

Povest Ivana Ribiča »Kala« je namenjena mlajšim bralcem. To je zgodba o ovčarki Kali, ki — kakor ljudje — živi mirno kot dober varuh svoje črede v odmaknjenem hribovskem okolju, dokler surovi vojni čas ne prebudi v njej volje narave; po vojni pa se počasi spet umiri in vrne v prejšnji način življenja. Nič novega ni ta »pasja zgodba«, podana sicer dovolj spretno in zanimivo, važna pa je njena osrednja ideja: obsodba vojne, ki napravlja iz ljudi in živali divje zveri. Zaradi te ideje nam je ta povest še posebej blizu.

Od ostalih treh knjig nam poljudnoznanstvena knjiga »Morja bogati zaklad« dr. Miroslava Zeja pripoveduje o morju nekoč in danes, o tem, kako je človek v preteklosti morje osvajal in ga vedno bolj spoznaval, predvsem pa o njegovih zakladih, rudninskih in živalskih (ribe). Na koncu pa še posebej poudari gospodarski pomen in koristnost, ki bosta v prihodnosti še neprimerno večja.

V prvi doplačilni knjigi: »Otrok od spočetja do pubertete« najprej dr. Marij Avčin poljudno razpravlja o otroku in okolju, nato pa še dr. Slava Lunaček o vplivu okolja na doraščajočo mladino, druga: »Praktični nasveti na dan« pa nam v pregledni razvrstitvi nudi zdravstvene nasvete, nasvete za vzdrževanje doma, za razna čiščenja in vzdrževanja, nasvete o obleki, prehrani in podobno.

Ce zaključim ta bežni pregled, moram še enkrat poudariti, da je družba kar lepo dosegla svoj glavni smoter: dati ljudem dobre, kvalitetne in poceni knjige; podatki o članstvu na koncu koledarja pa pričajo tudi o njeni množičnosti.

Obeti za prihodnje leto pa navajajo spet Koledar, najnovejšje Kranjevo delo »Meseci nad dolino«, Bratovo povest »Temelj človeka«, za mladino prevod povesti »Pred Adamom« znanega pripovednika Jacka Londona, poljudnoznanstveno knjigo dr. Franca Dominka: »Pogled v vesoljstvo«, za doplačilo pa spet dve knjigi: »Delo in zdravje«, ki jo je napisal dr. Stanko Lajevč in »Jedilniške za vsak dan« Kakor nikomur ni bilo žal denarja za letošnje knjige, mu prav gotovo ne bo tudi za te. Dobra in cenena knjiga naj resnično pride v roke slehernega našega delovnega človeka.

Koncert DPD Svobode „Slava Klavora“ v Ptuj

19. t. m. bo koncertiral v Ptuj 80-članski reprezentančni moški zbor DPD Svoboda »Slava Klavora«. Dirigent zbora je profesor Jože Gregorc.

Spored koncerta zajema skladbe od stilizirane narodne pesmi (Marolt, Dev, Bučar, Jože Gregorc, Tomc, Lipar) preko partizanske (Kozina, Rijavec) in umetnih (Bučar, Prelovec) do najmoderneje umetne pesmi (Simoniti, Pahor, Arnič). Od umetnih posebej opozarjamo na Kozinov Obroč, Simonitičev Križ, Pahorjev Oče naš, Hlapca Jerneja in Arničev Pesem o delu. Zadnje od omenjenih skladb izvaja doslej edino zbor »Slava Klavora«, saj so jo do nedavnega smatrali za neizvedljivo; prav gotovo pa velja Pesem o delu za najtežjo doslej

napisano pesem za moški zbor.

Koncert bo v Narodnem domu (žal nimamo primerne dvorane). Vstopnice so v predprodaji v gledališču dnevno od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure ali telefonsko rezerviranje na števil. 71.

Skladatelja prof. Blaž Arnič in prof. Karel Pahor sta v minuli sezoni obiskala pevsko vajo zbora. Karel Pahor piše v reviji Sodobna pota števil. 4 med drugim sledeče: Ze ob prvih akordih sva s tovarišim Arničem presenečena spoznala, da imava opraviti z zborom nadpovprečnih in neobičajnih kvalit. Cela truma kristalno čistih tenorjev, ki s lahkoto zapoje dvočrtani »B« in če treba tudi visoki »C«, na drugi strani spet cela vrsta nizkih, široko vibrirajočih basov, v sredini pa skupini sonernih baritonov in mehkih drugih tenorjev. Zvočni korpus, kakršnega po bivšem Akademskem zboru pri nas še nismo slišali! Med petjem sva

se s tov. Arničem prepričala, da imava pred seboj zbor, ki bo zastavljeni smoter v doglednem času prav gotovo uresničil. Porok za to je tudi dirigent prof. Gregorc, ki se po svoji strokovni sposobnosti, umetniški nardarjenosti in ambiciji v vsem približuje velikim in rekel bi skoraj nenadkriljivim umetniškim kvalitetam pokojnega Franceta Marolta. Vaja je potekala ob najstrožji disciplini, toda v čudovitem tovariškem vzdušju. Gregorčevu razlaganje je kratko in jedrnato, prepričeno s kratkimi in duhovitimi prispeodobami, ki vnašajo v napeto stanje od časa do časa sproščeno razpoloženje. Resnost in nasmeh se venomer menjavata na obrazih pevcev, ki visoko cenijo svojega zborovodjo. V takem vzdušju mine ura kot bi pihnil in pevec zapuša vajo z občutkom prijetnega doživljanja.

Naravnost očarana od tolikšne zvočne lepote sva s tov. Arničem veselega in nasmeganega obraza zapuščala prostore mariborskih kulturnih delavcev, prepričana, da sva našla tisto, kar sva si že dolgo želela slišati in česar nisva niti zdaleč pričakovala.

NOVA KNJIGA Površinska obdelava lesa

Površinska obdelava lesa je za kakovost dokončnega izdelka lesne industrije in obrti zelo važna. Naša lesna industrija mora v inozemstvu tekmoovati s svojimi izdelki v cení in kakovosti. Pa tudi doma je prodaja odvisna od teh dveh činitelev. Kakovostna obdelava pa zahteva od proizvajalca mnogo praktičnega in še več teoretičnega znanja v stroki. Proizvajalec mora dobro poznati vse delavniško in pomožno gradivo, ki ga uporablja za svoje izdelke, obenem pa mora dobro obvladati ves delovni postopek. Edino tako je mogoče doseči kakovost, trajnost in lepoto lesnih izdelkov.

Da pomaga našim proizvajalcem v lesni industriji in obrti, je izdala Založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani knjigo, Površinska obdelava lesa, ki jo je napisal strokovnjak prof. inž. arh. Rado Kregar. Na 300 straneh daje avtor napotke za sestavo in pripravo gradiva za površinsko obdelavo lesa. Slovenci smo doslej imeli le malo takih strokovnih knjig in zaradi tega skuša avtor v tej knjigi seznaniti širši krog strokovnih proizvajalcev in naraščajo za gradivom. njegovimi lastnostmi in načinom uporabe. Ta snov je v knjigi obdelana v osemih poglavjih: Gradivo les — Učinek pomožnega gradiva na las — Priprava lesne ploške za površinsko obdelavo lesa — Barvanje lesa — Dovršilna dela — Zaključna dela pri površinski obdelavi lesa — Tehnika dovršilnih del in obnovenjsva dela. Knjigo, ki ima tudi 90 slik, zaključuje razlaga strokovnih izrazov in tehničnih pojmov. Cena vezani v platno je 800 dinarjev.

Knjiga je nujno potrebna vsem, ki delajo v lesni in pohištveni industriji ter obrti, arhitektom in sploh vsem, ki se pečajo tudi s površinsko obdelavo lesa.

Molierov svetohlinec „Tartuffe“ na ptujskih odrskih deskah

Letošnja sezona ptujskega gledališča, ki je bila po »Matičku« zaradi tehničnih ovir pretrgana, se nadaljuje. Obeti te sezone se izpolnjujejo sicer počasi, vendar dajejo uprizoritve slutiti, da gledališče doživlja svoj vzpon, ki je za občinstvo razveseljujo. Po pravljici igra »Janko in Metka« so uprizorili Molierovega »Tartuffa«.

Mojster komedije Molière je v svojih delih vedno vihtel bič nad človeško izpripenostjo in neumnostjo, njegovi odrski junaki govore skozi smeh prav žalostne resnice o življenju, skratka z žarom genija komike se je boril za boljše človeka in boljše družbo — tako tudi v »Tartuffu«. Ostudna pošast v osebi tega svetohlineca, ki izkorišča neumnost poglavarja neke boljše hiše in ga za njegovo navadno dobroto spravi ob vse, je porog človeški izpripenosti in družbi. Tudi nauk je, ki bo obveljal za vse čase in zato ni Molière nikoli zastarel.

no vodo veličko kolo iz neizmer- nih globočin studenca. Od starejših nemških avtorjev bi bil omembe vreden še Edvard Damiš, ki tudi obravnava motive iz nekdanjega Ptujja, in sicer v zgodovinski povesti. »Peter in njegova ljubezen« ter »Ugrabljen ptujsko dete.« s podnaslovom »Zdovgovinska povest iz 16. in 17. stol. po mestnih originalnih listinah.« Slednja zgodba je izhajala kot podlistek v graški »Tagespost« v letu 1859 in kasneje v »Pettauer Zeitung« leta 1914. Navodena časnika pa sta težje dostopna, ker jih naše knjižnice nimajo. Ptujska študijska knjižnica ima sicer več letnikov omenjenih časnikov, vendar ji manjkata prav letnika, ki prinašata v nadaljevanjih »Ugrabljen ptujsko dete.«

IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH KRAJEV * IZ NAŠIH

Gasilsko društvo v Dornavi gre pravilno pot...

Ko je gasilsko društvo Dornava to soboto dalo obračun svojega dela za leto 1956, je bilo iz njega razvidno, da to društvo niti kakor ni počivalo, temveč da je doseglo ne le uspehe po geslu: »Na pomoč!«, temveč tudi uspehe na drugih področjih v širšem družbenem smislu. Društvo povezuje enovito članstvo različnih generacij s člani vseh stopenj starosti. Zelo dobro se uveljavlja ženska ekipa in ekipa mladink, ki dokazujejo, da zmore tudi ženska usposabljanje svoje sile za družbo in da to hoče in da ji družba tudi priznava njen doprinos. Gasilsko društvo v Dornavi se povezuje v delu z vsemi organizacijami, vsi njeni člani so obnem

aktivni člani raznih vaških organizacij in društev. Prav v

Avto-moto društvo v Ormožu je imelo občni zbor

12. t. m. je bil v Ormožu občni zbor Avto-moto društva Ormož. Društvo obstaja že več let. Ob ustanovitvi je sprejelo od Avto-moto zveze Slovenije staro rabljeno motorno vozilo, za katerega popravilo so člani vložili mnogo prostega časa in tudi truda. Delo ni ostalo brez uspeha in društvo je lahko že v prvem letu svojega obstoja organiziralo tečaj za voznike amatere. Tudi pozneje je društvo skoraj vsako leto izvedlo podobne tečaje. V letu 1956 pa to zaradi tehničnih ovir ni bilo izvedljivo, ker motorno vozilo ni bilo uporabno. Ob koncu lanskega leta je društvo uspelo dobiti drugo motorno vozilo, ki bo vsekakor dobro služilo svojemu namenu.

Lani društvo kljub temu ni ostalo brez dela, temveč je svoje dejavnost usmerilo v popravilo avtomobila in motornega kolesa. Tako ima sedaj tri motorna vozila.

Občnemu zboru sta prisostvovala predsednik in sekretar Okrajnega odbora LT Ptuj. Na zboru je bil sprejet sklep, da bo društvo s 1. februarjem pričelo s tečajem za voznike motornih vozil. Prvega tečaja se bo udeležilo 14 mladincev, ki bodo v kratkem poklicani na odsluženje kadrovskega roka v JLA. Za tečaj se je prijavilo nad 30 kandidatov. Društvo je lani organiziralo več strokovnih predavanj v osnovnih šolah, kjer so predavatelji pionirjem govorili predvsem o varnosti v cestnem prometu. Vsekakor je na delo društva vplivalo tudi priznanje AMZ Jugoslavije in AMZ Slovenije, katerih odlikovanja

tem pa je podčrtavati pomembnost in pravilnost dela tega društva. Druga pomembnost pa je v tem, da člani z zdravim kritiko udarijo tam, kjer je treba udariti, pohvalijo, kar je vredno pohvaliti. Želeti je, da bi društvo šlo svojo pravilno pot naprej.

Krvodajalska služba za ptujsko bolnišnico

Kljub široki akciji Rdečega križa in SZDL je bilo število prostovoljnih krvodajalcev v preteklem letu nezadostno, tako da naši bolnišnici nismo mogli zagotoviti zadostne količine krvi, ki jo potrebuje.

V preteklem letu je bilo odvzeto krvi: iz mesta Ptuj 156, na širšem območju občine Ptuj 40, v občinah Podlehnik, Cirkulane, Bori in Destrnik 626 krvodajalcev.

V imenu bolnikov se zahvaljujemo vsem tistim, ki so s tem plemenitim delom rešili mnoga življenja ter ostalim pripomožli k hitrejšemu okrevanju. Predvsem gre naša zahvala kolektivni tovarni Delta ter krvodajalcem iz Podlehnika in iz Cirkulane.

V novem letu pozivamo vse zdrave državljane k še večjemu odzivu, ker le na ta način omogočimo našim bolnikom pravočasno in izdatno pomoč.

Splošna bolnišnica Ptuj
Postaja za transfuzijo krvi

Enoletni uspehi lovske družine „BRESNICA“ - Podgorci

Po enoletnem obstoju lovske družine »Bresnica« se vidi uspeh njenega delovanja. Družina ima precej obsežno lovništvo, ker je vzhodna njena meja pri Dravišču, zapadna pa Hlaponci, Kamenščak ter Bratislavci. Družina si je izdelala družinski pravilnik, katerega se striktno in dosledno pridržujejo vsi člani. Tudi po stališču dvjardi lahko sodimo, da napreduje, saj je družina poleg skromne površine poljskega lovništva letos lovila žive zajce. Kritičen je le stališče dvjardi v predelih Kamenščak-Hlaponci — ter Bratislavci. Omenjeni predeli so v precejšnji oddaljenosti od članov, ter zaradi tega ni mogoče redno kontroliranje lovščic. Upati je, da se bo ob prizadevanju članov tudi v teh predelih dalo stališče dvigniti. Treba pa je krivolovstvo in zankarstvo v kati zatreči.

Letošnji lov je dal vsem lovcom in gostom obilen lovski užitek. Vse brakade so bile skrbno in načrtno pripravljene. Vladalo je pravilno lovsko vedenje, spoštovanje lovskih običajev in stroga lovski disciplina. Za zaključek sezone je družina pripravila »Zadnji pogon« — lovsko tovariško večerjo na šest sedemdesetletniku tov. Vinu Toplak. Zadnji pogon je bil združen tudi z »lovskim krstom« kjer sta zasedla »zatočno klop« mlada lovca tov. Ivan Zemlič in Anton Paušner. »Lovski krst« je bil slovesno opravljen ter sta novince s tem dnem sprejeta v lovsko tovarištvo. K. A.

Najmlajši bralec Ptuskega tednika...

Janez Vilčnik iz Muretinc, roj. 16. X. 1950, drugi otrok kmeta je nedvomno najmlajši bralec našega lista.

Janezek čita vse knjige in časnike kakor vsak odrasel, ki je že končal osnovno šolo. Tudi piše že in pozna decimalni sistem.

... in njegov najstarejši dopisnik

Tov. Kostanjevec Simon iz Muretinc nedvomno sodi med najstarejše (če že ni najstarejši) dopisnike našega lista. Kljub svojim 71 letom se poleg dopisovanja v naš list zanima za vse dogajanje v svojem kraju in v občini. Živahno se tudi udeležuje v številnih organizacijah in je predsednik Prostovoljnega gasilskega društva, predsednik nadzornega odbora KZ Muretinci, predsednik občne gas zveze občine Bori, odbornik Socialistične zveze v Muretincih poverjenik za Prešernovo družbo itd.

Najmlajšemu bralec in najstarejšemu svojemu dopisniku želi Ptujski tednik ob začetku novega leta še mnogo uspehov!

Zopet nož

8. januarja 1957 zvečer sta Zakelšek Franc in Vtič Mirko iz Grdine napadla na cesti Grdina-Sitež z nož: Vlada Stojnska in njegovoga tovariša Franca iz Makol, ki sta nič hudega sluteč gnala kravo iz Zetal v Makole na dom Stojnska. Zakelšek Franc je z nožem dal Stojnsku tak zabodiljaj v desno stran ško rebra, da ga je bilo treba takoj prepeljati v ptujsko bolnišnico.

Isti večer je z nožem zabodel Daniel Valant iz Nadol Mirko Kamenšek in Franca Mohorka iz Siteža, da se oba zdravita v majšperški ambulanti.

Protiv nevedenim bi morali najstrože postopati, da bi se v bodoče ne dogajali slični primeri, kar bi bilo opozorilo drugim. To je mišljenje vseh tukajšnjih ljudi. A F

darove s prošnjo, da nas tudi v bodoče ohranijo v svojem seznamu
Jožefa Letonja

Zdravstveni svetovalec O LISAJU

Navadni lišaj ali ekcem je precej pogost pojav in ljudem navadno povzroča velike preglavice, zato ker traja zelo dolgo (cele tedne in tudi mesece) in ker zahteva popolnoma individualno zdravljenje. Ekcem je navadno posledica posebne preobčutljivosti organizma za določene pojave (mehanične, kemične, fizikalne, zajedavske ali

bakterijske). Ker je že vzrokov za nastanek ekcema tako veliko, je seveda še večje število najrazličnejših dražljivih snovi, ki povzročajo ekcemovo tvorbo.

Navadni lišaj ali ekcem, pri katerem gre v bistvu le za kožno vnetje ali kožni katar, lahko nastopi kot samostojna bolezen, lahko pa je tudi samo znak kakih drugih obolenj. Tako je na primer ekcem najbolj pogost predznak prebavnih motenj, ledvičnih ali jetrnih obolenj, motenj v delovanju notranjih žlez in podobno. Ekcem pa je lahko tudi poklicna bolezen, kot posledica neprestanih draženj kože pri delu (vrtnarji, pleskarji, zidarji itd.).

Začne se ekcem z rdečino, ki se lahko pozneje razvije v rasteve oblike, od mehurjaste do krastave. Ekcem navadno zelo srbi in, čeprav traja zelo dolgo, ne pušča nobenih brazgotin.

Zdravljenje ekcema je splošno, pa tudi lokalno, kakršno pač ustreza, včasih pa je potrebno oboje. Pri splošnem zdravljenju gre predvsem za to, da skušamo odstraniti snovi, ki kožo dražijo in povzročajo ekcem, dalje, da zaviramo razne organske in funkcionalne motnje organizma s primerno dieto, z ureditvijo prebave, s splošno higieno telesa ter s tem, da skrbimo za duševni in telesni mir in zadostno gibanje na svežem zraku. Za splošno zdravljenje uporabljamo različna zdravila, ki zmanjšujejo preobčutljivost organizma za različne dražljaje. V ta namen uporabljamo predvsem injekcije lastne krvi z gotovimi dodatki kalcija, broma, natrija itd. Če pa povzročajo ekcem motnje v notranjih žlezah, moramo poskusiti doseči hormonsko ravnovesje z izvlečki jajčnikov, ščitnih in drugih žlez, ki se izločajo notranje.

Veliko več previdnosti in potrpljenja pa zahteva lokalno zdravljenje ekcema. Začeti moramo vedno z miljejsmi sredstvi, bodisi z obkladki, posipi ali mazili, in šele postopoma zvišujemo zdravilno vrednost sredstev, ki jih uporabljamo.

ANTON VOGRINEC iz Male vasi si je z nožem končal življenje

V Tomažičevi gramozni jami v Mali vasi pri Muretincih so našli otroci 12. januarja 1957 dopoldne truplo nad 60 let starega posestnika Antona Vogrinca iz Male vasi, ki je podlegel močnim poškodbam z nožem na desni strani vratu, na levi podlekti in na levi strani prsnega koša.

Po legi noža, ki je običal na levi strani prsi pokojnega Antona Vogrinca sodeč, gre v tem primeru za samomor zagrenjenega starčka, ki si je v potrtosti sam pretrgal nit življenja.

V tej smeri tudi poteka preiskava. V nedeljo, 13. januarja, je bilo v mrtvašnici na pokopališču v Gorisnici raztelesenje trupla pok. Antona Vogrinca in je sodna komisija ugotovila, da se je pokojni z nožem ranih na desni strani vratu, na levi roki in da se je dvakrat zabodel v prsa, vsled česar je izkrvavel in izdihnil.

Kot zatrjujejo nekateri vaščani Muretinc, se pri Vogrinčevih niso prepirali in da je pokojni zadnje čase zmešan govoril ter se tudi čudno obnašal, zlasti po razgovoru v družini, da bi se poročila v kratkem hčerka. Pogrešanega so iskali pri Dravi in drugod, končno so ga našli nedaleč od doma drugi otroci. Kar je pokojnega tako hudo potrla, da se je sklenil pokončiti z nožem, je odnesel s seboj v grob.

Ormož ima premalo vozil za zdravstveno in reševalno službo

V zvezi s težkimi problemi nabave motornih vozil za Zdravstveni dom in Rešilno postajo Ormož so tamkajšnji zdravstveni delavci mnenja, da so težave z nabavo novih motornih vozil

pa tudi s plačevanjem visoke amortizacije, ki jo je težko kriti ob že itak visokih cenah za reševalne prevoze. V Ormožu so tudi mnenja, da bi bilo potrebno razlikovati, ali služijo vozila gospodarstvu ali zdravstvu in bi bilo potrebno gledati na to tudi različno plačevati amortizacijo. Amortizacije in prispevkov za cestni sklad ter tako za registracijo so oproščena gasilska društva in družbene organizacije, rešilne postaje pa ne. Pravilno bi bilo priznati tudi za zdravstvene ustanove regres za nabavljen bencin in vozila, kakor je to priznava kmetijskim gospodarstvom, saj je tudi naša zdravstvena in reševalna služba v razvoju in koristi naši celotni skupnosti.

Upajmo, da bo kdo o tem predlogu iz Ormoža nekoliko razmišljal in pojasnil, kako je mogoče ta vprašanja drugače reševati, kakor to nakazuje prednji predlog.

KOLIKO VRST ŽIVALI JE NA PLANETU

Pravzaprav točnega števila še danes ne vemo, ker skoraj vsak dan odkrijejo kako novo vrsto. Vendar imamo približen pregled. Tako je doslej znanih okrog 20.000 vretenčarjev. Od tega je 5000 sesalcev. Kač poznamo okrog 2500 vrst, ptic pa nad 15.000 tisoč. Še številnejši so mehkužci, ki jih je nad 100.000. Medtem ko so najbolj zastopane žuželke. Doslej so jih našli in registrirali že tri četr milijona.

so že po mestu izkopani jariki za napeljavno telefonskega kabla do pošte Ptuj.

Posebni upravni odbor je prevzel nalogo spomeniške zaščite zgodovinskega spomenika — cerkve na Ptujski gori, ker se Svet za prosveto in kulturo kot upravni organ te cerkve sam ne more posebej ukvarjati s to nalogo.

Dedek mrz na Polensaku

Novo leto! Dedek Mrz ni pozabil na polenske pionirje. Skromna sredstva mu niso dopuščala bogate obdaritve. Dobra in občina zakuska, zvezki in svinčniki — to so bila darila za vsakogar. Dobri Dedek pa je pionirjem prinesel nekaj skupnih daril. Srčno smo se vsi razveselili lepših pravljicnih knjig, sank, dvojnih smuč, žoge in mreže za igranje odbojke. Počutil nam je ogromen koš dobre volje, katerega ne bomo mogli izprazniti do konca leta.

Za ves trud in skrb smo pionirji dedku Mrzmu toplo hvaležni. Dolg in pester program, ki smo ga imeli v lepo okrašenih dvoranah, je bila zahvala za Dedekovo naklonjenost. V bodoče se bomo še bolj potrudili. Tudi dedek Mrz je obljubil, da bodo drugo leto bolj bogato natovortnje njegove sani. Upa, da mu bo ObLO Juršinci dvojno naklonjen, ker se je letos popolnoma odrekel Dedkovim prošnjam in našim željam.

Zadružno kmetijsko gospodarstvo Litmerk se pripravlja na novo pomlad

Zadružno kmetijsko gospodarstvo Litmerk (ZKG Litmerk) pri Ormožu že obstaja od leta 1945. Prvotno je bila Vinogradniška delovna zadruga, leta 1955 pa je bila preimenovana v ZKG, ki ima okrog 90 ha zemlje, od tega 40 ha vinogradov. Je eno najboljših kmetijskih gospodarstev v okraju in se vzdržuje iz lastnih dohodkov. Obnovili so 20 ha vinogradov. Pridelujejo eno najboljših žlahtnih vin, ki jih sami vketijo in tudi prodajajo potrošnikom brez posredovalcev. S svojimi 70 člani delovnega kolektiva in njegova orodja obdelujejo zemljo. Njihov dnevni

zaslužek je 380 do 400 din na dan, prejemo pa tudi razne nagrade. Člani zadruge nimajo ohišnic, temveč imajo zemljo v najem od ZKG. Vsi so socialno zavarovani skupno s svojimi družinami, in upravičenci prejemo otroški dodatek. Predelke vinograda je zadovoljiv; pridelajo 60—70 hl na ha. Novi vinogradi in nov način obdelave jim obetajo lepo bodočnost. Delovni kolektiv zasluži skupno s svojim upravnikom tov. Ivanom Majcenom vse priznanje in vso pozornost kot zelezni socialistični kmetijski obrat.

Več čuta odgovornosti pri najemanju in odpusčanju

(Nadaljevanje z druge strani) delojemalce raznih disciplinskih prestopkov, ki se zdalec niso utemeljeni in nimajo podlage za takojšen odpust. Ni malo podjetji, ki ne ločijo odpusta od suspenda in sploh ne vedo, kakšen je postopek pri redni odpovedi. Zgodi se, da odgovorni uslužbenec v podjetju v odpovedno odločbo navede razne disciplinske prestopke in redni odpovedni rok, prizadete pa pouči, da se naj prijavi na posredovalnici za delo, kjer bo za čas nezaposlenosti prejel 50 odstotno plačo in otroški dodatek. Ali pa obratno, da je delojemalce napravil že toliko disciplinskih prestopkov, da bi moral že zdavnaj dobiti odpust, podjetje pa igra neko socialno vlogo — da ne bi svojega delojemalca prizadelo pri mesečnih prejemkih in mu da odpoved z rednim mesečnim odpovednim rokom. V takih primerih seveda ne zmanjka dela pristojni inspekciji dela, zadeva pa se vleče tudi na Vrhovno sodišče. Vsekakor je treba poudariti, da imajo prenekatera podjetja pri odpusčanju ali najemanju delovne sile premalo čuta odgovornosti.

Posredovalnica za delo vodi v evidenci nezaposlenih preko 70 delavcev in delavk raznih poklicev. Samo za one osebe, ki so bile socialno zavarovane, je bilo izplačano za zdravstveno zaščito v preteklem letu 1956 preko 2.500.000 dinarjev. Ta prispevek pa je bil odvoden samo za 2587 oseb, čeprav je število nezaposlenih bilo zdaleč večje. Zgornjo vsoto pa zdaleč presega zneska, ki sta bila med letom izplačana oskrbovancem na račun oskrbnin in otroških doklad. F. Z.

Rodni urh

Kakor vsako leto, smo tudi letos postavili pri nas nad vse bogato novoletno jelko. Solska mladina se je pripravila na bogat in pester spored. Ves program pa so še poživili naši stari in vsakoletni gostje tamburaši iz sosednje Hrvaške. Nabito polna učilnica ljudi od blizu in daleč je navdušeno sledila tokom sporeda in nagrajevala nastopajoče s ploskanjem. Prav zadovoljno so vsi preživeli ta dan in novoletno veselje. Posebno pa je bila tudi mladina vesela darov dedka Mrza.

Tudi letos je v osebi dedka Mrza nastopil tov. Vindiš Jaka, ki nam je vse podarjene dobrote prinesel iz doline na naš hrib. Seveda pa ni pozabil tudi odraslih. Le-tem je razdelil pakete, ki so jih pripravili otroci svojim domačim in je bil marsikateri presenečen, a vsi smo se nasmejali od sreč iznajdljivosti posameznikov.

Ker je bil na dan naše priveditve zaposlen pri šolski deci naš dedek Mrz, se obvezno ni mogel udeležiti kot lovec tega dne velikega lova. Njegovi lovski tovariši so ga hudomušno kaznovali s tem, da je drugi dan, češ da je vajen koša, moral zanesi v Podlehnik 10 zajcev, ki jih je v njegovi odsotnosti ustrelila lovska družina in pustila v njegovi hiši. Smolo je naš Jaka imel še to, da je ime, na ta dan doma kolone, ko je nosil zajce v dolino. Tudi to novoletno lovsko šalo je lovec Jaka ravnodušno prenesel.

Da je naša novoletna obdaritev še dobro uspela gre zahvala sledečim:

Tovarni vojenih izdelkov Majšperk, KZ Dolena, KG Podlehnik in Društvo prijateljev mladine v Ptuj. Vsem dobrotnikom najlepša hvala za velikodušne novoletne

Miklavž pri Ormožu

Srečno Novo leto smo si želeli nekateri v Zadružnem domu na plesišču, drugi doma pri radiu. Posebno pa nas je vse razveselilo, da je na novega leta dan zjutraj prvi vozil skozi Miklavž avtobus Murska Sobota-Ljubljana. Za okolico Miklavža in Koga je to velika pridobitev, ker sedaj lahko pridemo brez večjih težav v Ormož, Ptuj in drugam. Avtobus vozi vsak dan tudi ob nedeljah in prebivalci so zelo zadovoljni, da imajo to prometno sredstvo. Mnogo je k temu pripomogel tov. predsednik okraja, za kar mu gre posebna zahvala. Neprijetno pa je za podeželje, da je uklinjena nedeljska pošta. Sedaj smo ob nedeljah brez časopisov in ravno ob nedeljah imamo največ časa za čitanje. Tudi prodajalec časopisov si beli glavo, kako spraviti v ponedeljek stare časopise v promet. Prosimo, da se uvede za nedeljo start pošni delovni čas in naj bo pošta ob nedeljah odprta od 9. do 10. ure, kakor je bilo to že nekda.

Ob koncu decembra je bilo kmetijsko predavanje o sadjarstvu s filmom, 17. t. m. pa bo predavanje o kokošereji tudi s filmom. Prebivalci kažejo zanimanje za gospodarska predavanja. K.

OBVESTILO

Obveščamo vse člane Avto-moto društva Ptuj, da bo redni letni občni zbor v nedeljo, dne 27. jan. 1957, ob 8. uri v dvorani Okrajnega komiteja.

Udeležba za člane obvezna. Prijatelji avto-moto športa vabljeni. UPRAVA

Kirurški šivalni stroj

Uspehi kirurgije so tesno vezani na uspehe industrije medicinskih instrumentov in pribora. Ta vrsta industrije je v Sovjetski zvezi kolikor toliko dobro razvita, saj imajo posebne znanstvene ustanove in konstruktorske biroje, ki se ukvarjajo izključno s proučevanjem sodobne medicine in zahtevami nove tehnike.

Pred nedavnim so v teh institutih izdelali šivalni stroj za šivanje pretrganega ali prerezanega tkiva. Aparatu so vzdeli ime »brzošivač«. Ta priprava je precej podobna nalivnemu peresu in istočasno spaja vse dele pretrganega tkiva in ga hitro in zanesljivo zašije. Nekaj delavki se je pripetila nesreča, stroj ji je zgrabil roko. Poškodba ni bila lahka: zdrobljene kosti, potrpane žile in žilci. Vsa roka je visela le še na koščku kože. Profesor Andorosov ji je z operacijo in z brzošivačem rešil roko. »Ne čutim nobenih bolečin,« je izjavila kmalu po operaciji delavka, »in s svojo roko delam ko poprej.«

O tem izumu so se laskavo izrazili tudi tuji strokovnjaki. Ko je bila skupina sovjetskih zdravnikov na obisku v Veliki Britaniji in so jim na nekem primeru pokazali svojo pripravo, je profesor Ch. Robb rekel: »Nad tem aparatom sem dobesedno navdušen.«

Vinarstvo v Avstraliji

V zadnjem času so olimpijske igre močno pritegnile pozornost sveta na Avstralijo. Toda Avstralija je tudi vinski proizvajalec. Ker nam je ta celina precej neznana, naj spodnji podatki služijo spoznanju te dežele tudi s te strani.

Avstralija pridelala 1.600.000 hl vina. Lapski pridelek je bil zaradi vlage pod povprečjem in so nabrali le 126.000 ton grozdja. Pod povprečjem so obrodile pozne sorte, medtem ko so zgodnje, ki jih uporabljajo za proizvodnjo suhih vin, zadovoljile. Pridelujejo bela, kakor tudi rdeča, suha in sladka — desertna vina. Potrošnja na enega prebivalca v Avstraliji se ceni na 18 litrov in se je od leta 1913 za trikrat povečala. V letu 1953 je Avstralija izvozila 53.000 hl vina in je bila na 12. mestu v svetovnem merilu izvoznikov, leta 1954 s 63.000 hl na 13. in leta 1955 z okoli 80.000 hl na 9. mestu.

Vina pridelujejo v Avstraliji večinoma (80. odst.) na južnih vinorodnih področjih.

Zanimivo je, da ima Avstralija deino tudi starejše vinograde, kakor so sploh v Evropi, iz časa pred nastopom siloksera. Zaradi ozkega sodelovanja z znanstvenimi ustanovami pa je ta dežela visoko dvignila kakovost svojih vin, tako da se že kosa z visoko kakovostnimi evropskimi vini.

Kot izvoznik se Avstralija pojavlja predvsem v deželah, ki

so članice Britanske skupnosti narodov, t. j. v Angliji, Skotski, Kanadi in Novi Zelandiji. Pojavljajo se avstralska vina sicer v manjših količinah tudi v Franciji in Nemčiji; olimpijska moštva Francije in Italije s seboj v Melbourne niso pripeljala svojih vin, pač pa so se odločila za avstralska. Za udeležence XVI. olimpijade športnike, so Avstralsci dali na razpolago 10 tisoč steklenic vina, računajoč pri tem na propagandno-komercialni uspeh.

Komercialni propagandi svojih vin pa posvečajo avstralski trgovci veliko pozornost. Od vsake tone prodanega vina po-

birajo po 6 šilingov (din 530) za propagando vin v inozemstvu. V letu 1956 so priredili v Adelaide tudi posebno vinsko razstavo. Na teh razstavah odlikujejo najboljšo vino z Robert Bryce nagrado. Posebne vinske pokusnje pa prirejajo stalno, zlasti v Vel. Britaniji.

Da bi sloves svojih vin v inozemstvu čimbolj utrdili, dovolijo izvoziti samo tista vina, katerih kakovost odobri poseben odbor strokovnjakov.

Leta 1955 je Avstralija izvozila 11.800 hl vina v Kanado, 45.000 hl v Vel. Britanijo in 3.100 hl v Novo Zelandijo.

L. M.

Na kaj vse pridejo filatelisti

Ali veste, kje leži republika Maluku. Nekar je ne iščete! Niti v najnovejših političnih priročnikih ni zabeležena, kajti republika Maluku je menda v zgodovini človeštva prva državna tvorba, ki je vzniknila brez revolucije, brez prelivanja krvi in posredovanja OZN — porodila se je namreč v glavi dr. K. Nikijuluwa, trgovca z znamkami iz New Yorka, človeka z nadvse bujno fantazijo. Torej republika Maluku ni odkritje, temveč iznajdba.

Zanimalo vas bo, kako je prišlo do ustanovitve te republike. Sefu Filatelistične komisije hiše v New Yorku, največje firme te vrste v ZDA, se je ne-

davno tega predstavil dr. K. Nikijuluw kot »opolnomočen zastopnik republike Maluku pri OZN« in naročil za maluško republiko — reci in piši — 57 milijonov pisemskih znamk, različnih oblik in vrednosti. Povedal je, da leži omenjena republika vzhodno od Celebesa, v sestavi otokov Ambon, Buru in Ceran, ki so se nedavno tega odcepili od republike Indonezije. Pojasnil je še, da bodo znamke veljavne le v notranjem prometu in da je finančna plat tega naročila že urejena s samo republiko Maluku...

Sef, ki je bil presenečen s tem obiskom, je v dobri veri, da so v ozadiju koristi cele republike — naročilo potrdil.

Takoj za tem je bilo naročilo posredovano avstralski državnim tiskarni, ki tiska znamke že dolga leta.

Zamislite si veselje filatelistov svote, ki so obogateni svoje zbirke z novimi, prekrasnimi znamkami vseh mogočih oblik, vrednosti in barv, z vzorci eksotičnih rib, pisanih ptic in metuljev!

Toda prekmalu je bilo konec tega veselja. Nemškemu zoologu dr. W. B. Sachs so se za zdelo podobe na znamkah maluške republike čudovito znane. Kje nekje je že videl vzorce teh slik? Po temeljitih razmišljanju se je spomnil na knjigo »Eksotični akvarij rib«, ameriškega znanstvenika Williama T. Innesa, jo poiskal in našel: vsi vzorci na znamkah maluške republike so bili namreč kopirani iz omenjene knjige. Torej falsifikat!

Jasno — vsakega filatelista ponarejanje znamk zelo prizadene. Dr. Sachs je vso zadevo prijavil Združenju filatelistov — najvišji organizaciji te vrste na svetu.

Medtem pa so se na tem forumu zbirala obvestila raznih zbiralcev znamk iz vsega sveta, da v nobenem političnem priročniku ne najdejo republike Maluku, drugi zopet, da ta država tvorba sploh ne obstaja.

Tako so prišle skrivnostne znamke — od katerih niti ena ni bila žigosana — v preiskavo. Isto usodo so doživeli podjetniki Filatelistične komisije hiše v New Yorku in — ne nazadnje — tudi trgovci z znamkami, iznajditelj in oče republike Maluku — dr. K. Nikijuluw.

LETALO NOVE VRSTE

Ze tako in tako bogat letalski besednjak je dobil še en pojem: koleopter. Večino novotarji je rojenih v ZDA, tokrat je pa naredila izjemo Francija. To značilno prevoznostno sredstvo ni niti najmanj podobno dosedanjim letalom. Namesto kril ima okrog trupa širok pristan. Zaka? Danes, ko je cilj letalske tehnike preokrožna brzina, delajo konstrukcije kril inženirjem največ preglativ. Krila hočejo zmanjšati na minimum in tako so se Francozi odločili za pristan. Novo letalo ne bo potrebovalo dolgega vzletišča, ker bo lahko pristalo ali vzletelo skoraj navpično. Letalo je skonstruiral Helmut Zborowski. To je eden tistih specialistov, ki so svoj čas delali za Hitlerja, pa so jih po vojni angažirali v svoji industriji zahodni zavezniki.

KAKO DOLGE SO KORENINE DREVEŠA?

Če bi postavili vse korenine, n. pr. nekega kostanja, po dolžini eno poleg druge, bi bila vrsta tako dolga, da bi lahko šla okrog sveta. Če bi pa vse pore, ki jih je v eni korenini več, postavili eno poleg druge, bi večkrat objele svet.

Procesi proti živalim v srednjem veku

Mlade živali imajo mnogo sorodnega z otroci. Če ste opazovali, n. pr. tročke in živali pri igri, mi boste pritrdili. Tudi odrasle živali se rade igrajo. Predstavite si odraslega medveda, kako se drsa po snegu, še bolj »otročje« kot otrok. Pume se lovijo kakor šotariji, ko se gredo skrivnice. Rjavi medved vam požene strah v kosti, ko ga gledate celo ko imate puško namerjano nanj. Toda, ko se igra

(najraje ima sneg), je nekako tako »srčan«, kot otrok. Potrudite se ničkolčkorat zaporedoma na še tako visok vršiček, samo, da se lahko spusti navzdol in uživa v snegu. Večkrat se zakotali in prevrne. Nekaj gozdnih čuvaj je opazoval medveda, ki se je na vse kripelje prizadeval, da bi prvini pušen bencinski sod in se z njim »pozabavljale«.

Volkovji radi mebejo v zrak kopo listja in trave in jo potem lovijo z gobci. Celo krvoločna podlasica se prav rada zabava z drobnim kamenjem.

Ptiči uživajo v »skolektivni« zabavi. Skupno se dvignejo na določeno višino stisnejo nato peroti tesno k telesu in padejo kot kamen navzdol, kjer tik ob tleh razpro krila, da se lahko ponovno dvignejo. To ponavljajo neverjetno dolgo.

Za mlade živali je igra »šola življenja«, toda včasih so odrasle živali prav tako, če ne še bolj »otročje«. Nekaj afriški raziskovalec je opazoval nekoč slone, kako so z rilcem valjali okroglo žogo (iz zemlje, pečene na soncu) tudi po kilometer daleč. Prav gotovo pa vse pressegajo opice, ki počenjajo vse mogoče akrobacije.

Živali se torej vedejo včasih prav tako kot ljudje. Zato ni čudno, če ravnajo nekateri narodi (predvsem pa so nekoč ravnali) z njimi, kakor z ljudmi. Leta 1442 so v Zurichu sodili volka, ki je bil obtožen uboja dveh otrok: bil je tam tožilec in obtoženec zagovornik. Volk je bil obsojen na smrt in obsodba je bila izvršena med nočnim vpitjem množice.

Procesi proti živalim so bili v srednjem veku vsakdanja stvar. V enem samem stoletju jih je zapisanih nad dve sto.

Glavni namen vseh teh priprav pa je poskus spremembe smeri viharja. Najprej bodo to poskusili doseči nad morjem, kjer ni nevarnosti, da bi s tem povzročili posebno škodo. Tornado nameravajo obsuti s suhim ledom in mu tako odvzeta in enem njegovem delu del toplote energije, kar naj bi spremenilo njegovo gibanje. To bi pomenilo ogromen uspeh, pa čeprav bi spremenili smer viharja le za nekaj kilometrov, saj bi tako v določenih primerih rešili pred katastrofo tisoče ljudi.

Prvi namen teh »operacij« je, da protujoči nastanek in delovanje takšnih viharjev, hkrati pa računajo, da bodo s temi ukrepi lahko pravčasno opozorili prebivalstvo na ogroženem področju. Razen tega upajo, da bodo lahko vplivali na sam vihar in spremenili njegovo smer, ter ga tako odvrgli stran od naseljenih mest.

Tornado bodo najprej poskusili fotografirati z višine okrog

80.000 m, kar bodo naredili s posebnimi raketa. Na ta način bodo dobili sliko viharja v vsej njegovi velikosti. Obenem bodo tornado spremljala najhitrejša reaktivna letala, ki bodo patuljirala na različnih višinah od 300 do 13.000 m. Vse podatke, ki jih bodo na ta način zbrali bodo proučevali v posebnem štabu, odkoder bodo tudi sprosti izdajali navodila in opozorila prebivalcem na področju, ki jih bo predvidoma dosegel vihar.

Skrozi stoletja je bila grška planota Anthillis puščava, na katero je zgoče pripekalo sonce in katere slana zemlje je bila popolnoma neplodna. Danes so na

planoti prostrana riževa polja, ki so izpremenila grški primanjkljaj riža v izvojni presežek.

Ta metamorfoza ima svojega junaka. Sedemdesetletni agronom Walter Packard ima največ zaslug pri tem čudovitem delu, ki pomeni 3600 hektarjev nove plodne zemlje. Še nedavno je Grčija uvažala letno za okoli 5 milijonov dolarjev riža, zdaj pa lahko za isti znesek izvozi riža, za kar vse gre hvala Anthillisu.

Packard je prišel v Grčijo pred šestimi leti. Anthillski kmetje so na njegovo prigovarjanje odstopili okoli 40 ha svoje zemlje za njegov poskus. In kmalu so kmetje videli prihajati številne traktorje, s katerimi je Packard odcepil vodo iz reke Sperchios, ki jo je rabil, da izplakne alkalijeve soli iz zemlje in kasneje za namakanje riževih polj.

Packard in njegovi grški prijatelji so skupno delali na neplodnih tleh in izkopali omrežje jarkov, ki jih je namakala voda iz reke. Nekaj tednov kasneje so zeleni pogonji rižnih

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Čudež v grškem kmetijstvu

Boj proti viharjem

V naših krajih viharjev niti ne poznamo ali jih vsaj ne moremo primerjati s strahovitimi tajfuni na Japonskem in tornadi, ki pustošijo po ameriški celini in zahtevajo vsako leto mnogo človeških žrtev, porušijo cela mesta in opustošijo ogromne površine.

Letos so jim napovedali vojno z najmodernejšimi tehničnimi sredstvi — reaktivnimi letali, radarji, raketa in elektronski-

mi možgani. Prvi namen teh »operacij« je, da protujoči nastanek in delovanje takšnih viharjev, hkrati pa računajo, da bodo s temi ukrepi lahko pravčasno opozorili prebivalstvo na ogroženem področju. Razen tega upajo, da bodo lahko vplivali na sam vihar in spremenili njegovo smer, ter ga tako odvrgli stran od naseljenih mest.

Tornado bodo najprej poskusili fotografirati z višine okrog

Leteči geolog

V Veliki Britaniji so zgradili prvi leteči laboratorij, ki je po vseh dosedanjih poskusih sodeč najboljša in učinkovita »palica za odkrivanje rudnega bogastva«. To letalo D. C.-3, ki ima vse priprave za odkrivanje slo-

jev niklja, bakra, cinka, železa, nafte, urana in titanja. Medtem ko letalo kvečjemu kakih 150 metrov nad zemljo, pošilja v zemljo signale, ki sežejo do 90 metrov globine. Da ne bi izgubili tiste točke, kjer so kaj odkrili, ves čas poleta snema teren nad katerim letijo, filmska kamera. Po vrnitvi na bazo vzame iz instrumentov zabeležene podatke. Zdej se letijo dela geofiziki in vnašajo na karto vse podatke in ugotovljajo mesta, ki bi se jih splačalo izkoristiti.

Z enodnevni poletom opravi takšno letalo več dela, kakor pa bi ga pred desetimi leti znanstvena ekspedicija, ki bi delala na terenu mesec dni. Razen tega pa lahko na ta način pregledajo in geološko raziščejo tudi težko dostopna področja.

ATOMSKA ŽETEV

Italijanski učenjakom je uspel poskus, ki bo verjetno že v bližnji bodočnosti povzročil revolucijo v kmetijstvu. Pšenična zrna so izpostavili atomskemu žarčenju; pšenica je dozorela v 64 dneh. Vendar pa to še ni vse, tudi število zrn se je povečalo za 45 odst. Doselej ni še nikomur uspelo priti do podobnih zaključkov. Poskuse učenja, ki še vedno nadaljujejo, da bi potrdili dosedanje rezultate in dobili še več podatkov.

Ena sama soba

Največji problem mladega zakonskega para je danes navadno ta, kako si bosta uredila edino sobo, ki jo imata, v udoben dom. Ti nasveti pa bodo morda prišli prav tudi samcem, ker se bodo prepričali, kako je mogoče z majhnimi izdatki neurejeno sobo spremeniti v prijetno bivališče.

Če imamo gospodinjstvo, moramo na eni strani sobe pripraviti prostor za kuhinjo in pomivanje ter pranje. Montaža tega dela ni težka. Vzamemo pet lesenitnih plošč 60 x 200 cm ter jih zbijemo ob zid in na tla, tako da nam tvorijo nekako omaro. Lahko jih tudi prebarvamo in lakiramo, vsekakor pa to »omaro« zapremo z lepo pisano zaveso. V enem delu take ku-

hinje imamo prostor za obešanje oblek, polico za čevlje, omelo, metlo, smetišnico, čunje itd. V drugem delu pa imamo električni kuhinjski, pod njim in nad njim pa je na policah ali v omarici posoda in živilske potrebščine. Imamo pa še tretji del, kjer je posoda za pomivanje in umivanje in tam imamo spravljeno tudi umazano perilo. Kakor vidite, vsak kotiček lahko

Sonce - pogonsko sredstvo

Premog in nafta bosta sčasoma izpodrinili atomsko in sončno energija. Sonce je velikanski vir energije, to vsi vemo. Njegovi plameni so visoki 700 tisoč, večkrat pa tudi do 2 milijona kilometrov. 27 kvadratnih metrov zemljine površine prejme od sonca prav toliko energije, kolikršna je zmogljivost vsega energetskega sistema ZDA. Do pred kratkim nismo znali izkoristiti te toplote drugače, kot da smo na njej sušili perilo. Zdej se ga je pa spomnila tudi tehnika. Eden izmed takih poskusov je tudi model avtomobila, ki so ga pred kratkim patentirali v ZDA. Njegova oblika se ne razlikuje od običajnega avta, posebnost je le njegova oprema in njegov motor. Na stropih ima 12 fotocelice, ki pretvarjajo sončno toploto v električno energijo, ta pa poganja elektromotor. To

je takorekoč vse. S tem avtomobilom je hotel konstruktor na najbolj otipljiv način opozoriti na nov, a vendarle najstarejši vir energije.

Nenavadne knjige

Tudi med knjigami najdemo posebnosti. Poglejmo nekatere zanimive primere.

Najstarejša znana knjiga je 5300 let star zvezek papirusa, ki so ga našli v neki stari egipčovski grobnici. Hranijo ga v francoski narodni knjižnici v Parizu.

Največja knjiga na svetu je anatomski atlas, ki so ga napisali pred 130 leti na Dunaju. Njegove strani so široke 90 cm, visoke pa 190 cm.

ČEBELE MERIJO CAS

Čebele, ki so jih zdresirali v Parizu, da so hodile vsak dan v določenem času po svoji obroki sladkorja, so ponovile to sposobnost tudi v New Yorku. Kljub časovni razliki (med Parizom in New Yorku nje 5 ur časovne razlike) so hodile čebele po sladkor točno po pariškem času. Na temelju tega so ugotovili, da imajo čebele nekako »notranjo uro« oziroma organ za merjenje časa, ki ne zavisi od zunanjih faktorjev (položaj sonca), ker bi drugače prišle čebele po sladkor ob isti uri po newyorškem času.

Knjiga za gozdne delavce

Z namenom, da prikaže gozdnim delavcem pravilno pripravo in ustrezne pripomočke za ročno orodje in njegovo nego, je izdala Založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani knjigo »Ročno orodje gozdnega delavca za obdelavo lesa«, ki jo je napisal univ. doc. inž. Zdravko Turk. Na 112 straneh je pisec opisal vse, kar je treba vedeti v zvezi z ročnim orodjem. Celih 50 strani je posvečenih raznim vrstam žag, 35 strani raznim vrstam sekir, ostalo pa lupilnikom za lupljenje skorje, klinom za žaganje in cepljenje, dogarskim klavnicam, rezilnikom, cepinom, obračalkam (mačkam), dolžinskim meram in štčtnikom za kolena (nakolenkam). Med besedilom je 120 slik, ki ga dobro pojasnjujejo.

Izkušnje so pokazale, da bo kljub mehanizaciji izdelave gozdnih sortimentov ali posameznih naporejših postopkov ostalo ročno orodje še dolgo glavno sredstvo izdelave v gozdu. Dobra priprava orodja ojačuje delo ter zvišuje učinek in s tem tudi zaslužek delavcev. Z boljšim orodjem dosežemo pravejšo in lažjo izdelavo in s tem višjo vrednost izdelkov ter večji izkoristek lesne surovine. Vendar najboljše orodje ne ustreza, če ni pravilno pripravljeno in negovano. Na knjigo opozarjamo vse gozdne delavce, ker jim je zelo potrebna. Oni dobro vedo, da pomeni dobro in skrbno negovano orodje ob manjšem trudu večji delovni učinek in večji zaslužek. Cena trdo broširani knjigi je 325 dinarjev.

DTV „Partizan“ Markovci rabi za svoje delo primerno telovadnico

Na obnem zboru DTV Partizan Markovci 13. januarja t. l. so sklenili povečati sedanjo prosvetno dvorano za telovadnico, ki bo služila tudi osnovni šoli in nižji gimnaziji. To je za DTV Partizan Markovci ena od treh možnosti za doseg primerne telovadnice. Sedanja telovadnica bi bilo težko obnavljati, ker je v pre slabem stanju. Dvorana v združenem domu predvidoma ne bo še kmalu gotova. Seveda bi bilo potrebno najprej urediti združni dom in šele potem bi se lotili osialih nalog in načrtov. Brez sodelovanja in pomoči KZ, krajevnega odbora Markovci in občinskega odbora Ptuj ter množičnih organizacij ne bo šlo ne tu in ne tam. Potrebno se bo pač odločiti, ali se bodo lotili večjega dela v združenem domu ali manjšega pri prosvetnih dvoranah. Po razpoložljivih sredstvih in možnostih se bo laže odločiti za delo v prosvetnih dvoranah in tako omogočiti Partizanu, osnovni šoli in gimnaziji do primerne in nujno potrebne telovadnice.

V okrašenih dvoranah Partizana je bilo v nedeljo 13. t. m. zadovoljivo število udeležencev zboru. Prišli so člani, zastopniki množičnih organizacij iz Markovci in Ptuja ter iz vasi Nova vas in Zabovci.

Dokazi večletnih uspehov v DTV Partizan Markovci so številne diplome in telovadnici, ki so si jih priborili člani društva med letom obstoja, nastopov in prireditve. Lani je priredilo društvo telovadno akademijo v Markovcih, se udeležilo okrajne akademije v Ptuj ter tekmovalo v akademskih sestavah s prav dobrimi uspehi. Na Okrajnem prvenstvu mnogobojja so bili v III. razredu drugi. Na zonskem prvenstvu v Markovcih so se dobro odrezali pionirji. Zasedli so tri prva mesta in eno drugo. Okrajnega telovadnega nastopa se je udeležilo 62 članov. Orodna vrsta članov in mladincev se je udeležila študentskega festivala v Gorisnici. Na Okrajni gospodarski razstavi je nastopila folklorna skupina.

Med uspehe pa ne bi smeli šteti samo nastopov članstva, temveč predvsem delstvo, da je v okraju v podeželskih centrih kot so Markovci malo tako številnih in agilnih DTV Partizan kot je ravno to društvo po za-

slugi vestnih in predanih članov in članic, ki enako cenijo duševno razvedrilo kot svoje vsakodnevno delo na polju, zato so tudi po delu pribajali radi na telovadišče in se tam pripravljali na nastope. Društvo si prizadeva zlasti med šolsko mladino pridobiti čimveč telovadcev, ki bodo sčasoma po zgledu starejših članov prevzeli in nada-

ljevali delo na tem področju ter si prizadevali doseči še več uspehov, zlasti ko bodo imeli urejeno telovadnico in v združenem domu prostor za večje nastope in prireditve.

Predsednik društva tov. Janez Horvat je dobil na zboru priznanje za lanskeletno uspešno delo društva, v novi odbor pa je prišlo tudi nekaj starejših članov, ki bodo v bodoče podpirali napore DTV Partizan in skrbeli za napredek in razvoj fizikulture na podeželju. OP.

Pred ustanovitvijo ptujsko-prekmurske rokometne podzveze

V nedeljo je imela v Ptuj rokometna sekcija »Drave« svoj redni letni občni zbor, katerega se je udeležil tudi delegat iz Murske Sobotice in zastopnik mariborske rokometne podzveze. Predsednik društva tov. Sarman je obrazložil kvaliteto in kvantiteto stanje članstva, govoril prav tako o uspehih in neuspehih in nakazal obveznosti novega odbora, da takoj v

spomladnih dnevih prične z izgradnjo novega igrišča za mali rokomet, ki bo prav tako služilo za igranje košarke in odbojke. Rokometni klub »Drava« je v preteklem letu dosegel lepe uspehe. Moška ekipa je v jesenskem delu postala prvak vzhodne cone, ženska ekipa se je pa plasirala v finale slovenske kupa. Prav tako prvič nastopajo pionirji, ki pa bodo

Gimnazijski športni dvoboj Ptuj - Murska Sobota 2:1

V nedeljo, 13. I. 1957, je bil v Murski Soboti odigran povratni športni dvoboj med gimnazijskima reprezentancama Ptuja in Murske Sobotice. Ti športni dvoboji so postali že tradicionalni. Rezultati so skoraj isti, kakor so bili v jesenskem srečanju. Dijaki iz Murske Sobotice so vsekakor mnogo boljši v košarki, saj to tudi dokazuje rezultat tega in vseh prejšnjih srečanj. Po slabih igri so premagali ptujске dijake z rezultatom 136:36. V naši gimnazijski telovadnici je pač košarka redkokdaj na programu, sicer pa že sama telo-

vadnica ne odgovarja treningu tega športa.

V odbojki pa so zmagali Ptujčani z rezultatom 2:0 (15:8, 15:3). Tukaj je bila silka obratna kot pri košarki. Odbojka je ptujski gimnazijski šport štev. 1 in to dokazujejo tudi rezultati, ki jih v zadnjem času dosegajo. Vendar tudi to srečanje ni bilo posebno kvaliteto.

V zadnjem srečanju, namiznem tenisu so zopet zmagali naši dijaki z rezultatom 6:3. To je bila zagrizena borba, v kateri je navdušil predvsem ptujski osmošolec Maurič Ervin, ki je zmagal v vseh treh srečanjih.

Na koncu je ravnatelj mursko-soboške gimnazije izročil ptujskim dijakom športnikom posebno pohvalo in priznanje zaradi tradicionalnih športnih dvobojev med tema dvema gimnazijama.

OPOZORILO STARSEM, VARNOST IN SKRINKOM

Družinski članj mladincev, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z obvezniki predvojaške vzgoje, so dolžni, da v roku od 8. do 15. dni od nastopa spremembe prebivališča, smrti ali nastanka mladina prijavi pristojnemu občinskemu ljudskemu odboru ali krajevnemu uradu. Prav tako je prijavi morebitno izdruževanje kazni zapora, ki traja več kot 30 dni.

Neprijavljanje nastalih sprememb in izguba knjižice predvojaške vzgoje, ki je istočasno regrutni dokument, se smatra kot neizvajanje zakonskih obveznosti. Proti omenjenim osebam se bo izvajal 145. 149 in 151. člen Zakona o Narodni obrambi.

Okrajni odbor PVV Ptuj

ROJSTVA, POROKE IN SMRTI na ptujskem mestnem področju v preteklem tednu

ROJSTVA: Marija Ovčar, Kl. dričevo 26 — hčerko; Terezija Maroh, Zabovci 31 — Matildo; Neža Bombek, Markovci 33 — Ireno; Terezija Sorčič, Ločki vrh 46 — Marijano; Katarina Majcen, Kidričevo 11 — Danico; Bertla Jager, Lovrenc 31 — Petra; Ana Koren, Trnče 54 — Miroslava; Rozina Marinič, Rūmerk 17 — Jožeta; Rozalija Drenvenšek, Lovrenc 68 — Antona; Marija Kolarič, Ormož — Marijo; Terezija Planjšek, Ptuj — Romana; Agata Kozina, Ptuj — Marico.

SMRTI: Roza Kopljč, Ptuj, roj. 1888, umrla 9. jan. 1957. Vencislav Ovčar, Kidričevo 62, roj. 1953, umrl 10. jan. 1957. Jelen Ludvik, Senčak 33, rojen 1916 umrl 8. jan. 1957. Ivan Bratuša, rojen 1879, umrl 4. januarja 1957.

POROKE: Alojz Stanjšek, Ptuj, Vičava 13 — Marija Skrovič, Ptuj, Vičava 13.

OBJAVA

Bojniški zavarovalni zavod Slovenije v Mariboru, Slomškov trg 6 — sedaj Bojniški sklad za vzajemno pomoč sklicuje 1. občni zbor svojih članov dne 20. januarja 1957 v Mariboru ob 8. uri v dvorani na Slomškovem trgu 6, s sledečim dnevnim redom:

1. volitev delovnega predsedstva;
2. volitev komisij;
3. poročilo o delu;
4. razprava o delu sklada;
5. volitve upravnega in nadzornega odbora;
6. razno.

UPRAVA SKLADA

PRODAM gozd, vinograd, hišo z vinsko kletjo in stiskalnico 20 minut od tovarne Majšperk. Vprašati Pišek Roman, Breg 17, Majšperk.

PRODAM enosobno pohištvo z malim štedilnikom. Naslov v upravi.

PRODAM skoraj nov moški šivalni stroj »Westa«. Naslov v upravi.

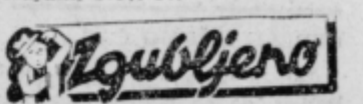
PRODAM stavbno parcelo z gradbenim materialom na periferiji Ptuja ob Zagrebški cesti. Poizvedbe pri Čeh, Prešernova 24, Ptuj.

PRODAM hišo pri železniški postaji Hajdina z vrtno in okrog 60 a zemlje, primerno za upokojenca ali maloga obrtnika. Ponudbe na Marijo Kozel, Sp. Hajdina 145, p. Hajdina.

Kmetijska zadruga Hajdina prodaja sledeče stroje:

1. MLATILNICO ZMAJ (660),
2. DVOVPREŽNI TROŠLEC ZA UMETNA GNOJILA,
3. TRAKTORSKA KROZNA BRANA (Steyer),
4. VPREŽNI ZETVENI STROJ,
5. DVE ŽIČNI BRANI,
6. DVA ELEKTROMOTORJA (4 do 5 KS).

Vsi stroji so v uporabljenem stanju ter malo rabljeni. Prednost pri nakupu ima združni in državni sektor in sicer do 10. febr. 1957. Po tem roku pa se bodo stroji prodali tudi privatnemu sektorju. Vse informacije prejmete na upravi zadruga na Sp. Hajdini št. 17.

IZGUBILA se je mlada lovska psička pasme »ptičar«. Kdor kaj ve o njej, naj sporoči ali jo vrne proti nagradi Društva Maru, Ptuj, Rogozniška 11.

Občni zbori družin Počitniške zveze

V prvi polovici januarja so bili v Ptuj občni zbori družin Počitniške zveze na gimnaziji in na Vajenski šoli za razne stroke. Iz referatov je bilo razvidno, da je organizacija delala, saj je priredila v počitnicah več lepih in koristnih izletov in potovanj.

Zelo delavna je bila družina PZ na gimnaziji, saj je bila pretežno z njeno pomočjo organizirana tombola, ki je omogočila potovanja revnejšim dijakom. Dve gimnazijski skupini sta potovali po Jadranu, ena skupina pa je prepotovala Gorenjsko in se povzpela na nekatere višje alpske vrhove.

Tudi na Vajenski šoli za razne stroke so organizirali nekaj izletov. Letovali so v Biogradu ter naredili nekaj kolestarskih izletov v okolico. Na občnem zboru so tudi izvolili novo, boljše vodstvo, ki bo takoj pričelo z delom in pripravami za počitnice.

Lepi in koristni so izleti po domovini, saj tako najlaže spoznaš njena naravna bogastva in lepote. Težko pa je z vajensko mladino, ki mora v večini primerov delati v letni sezoni in tako ne more na te koristne izlete in potovanja. Dobro bi bilo, če bi moštiri tudi na to gledali z razumevanjem, saj bi s tem njihovi vajenci marsikaj pridobili. Spoznali bi domovino, jo znali ceniti, spoznali bi nje-

POPRAVEK

V Ptujskem tedniku štev. 1 od 11. januarja 1957 na drugi strani pod naslovom: POZIV K VLOŽITVI DAVČNIH PRIJAV ZA ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1957 IN PAVSALNO ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1956 IN PAVSALNO ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1957 se je vtisnila tiskovna napaka in sicer:

1. Naslov sam se mora pravilno glasiti: **POZIV K VLOŽITVI DAVČNIH PRIJAV ZA ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1956 IN PAVSALNO ODMERO DOHODNINE IN PROMETNEGA DAVKA ZA LETO 1957.**

2. Prvi odstavek poziva se pravilno glasilo: **ROK ZA VLOŽITEV DAVČNIH PRIJAV JE OD 1. JANUARJA DO VKLJUČNO 31. JANUARJA 1957.**

Obrazci za prijavo se dobijo pri Občinskem ljudskem odboru Ptuj.

Občinski ljudski odbor Ptuj
Uprava za dohodke

DISPANZER ZA ŽENE V PTUJU VRSI PREGLEDE:

1. Posvetovalnica za noseče žene do 4. meseca ob torkih od 12. do 14. ure;
  2. Posvetovalnica za noseče žene od 5. meseca do poroda ob ponedeljkih in sredah od 12. do 14. ure;
  3. Posvetovalnica za žene po porodu ob petkih od 12. do 14. ure;
  4. Ginekološka ambulanta za preglede žena, ki niso noseče vsak dan razen srede in sobote.
- Pregledi v Dispanzerju za žene so brezplačni; socialno zavarovane žene pa naj prinesejo s seboj potrjeno zdravstveno knjižico.

na naravna bogastva, industrijske objekte, rudnike, delavnice in tovarne in vse to bi koristilo samo njim. To je ena izmed največjih težav organizacije PZ na Vajenski šoli za razne stroke.

Na preteklih občnih zborih so izvolili nova vodstva, ki bodo v prihodnji sezoni organizirali nova in še lepša potovanja po naši domovini.

Za dom in družino

NADOMESTIMO VITAMINSKE IZGUBE

Najbolje je seveda, da pogretnih jedi nikoli ne postavite na mizo. Če pa to že mora biti — bodisi da je gospodinja zaposlena in skuha hrano že zjutraj, bodisi, da družinski člani ob različnih urah prihajajo na kosilo — lahko pogretnim jedem nadomestimo vitamine. V takih primerih pa mora gospodinja že vedeti, da skuhane jedi nikoli ne pušča na štedilniku ali v pečici, kjer je srednja temperatura vitaminom zelo škodljiva. Skuhane jedi je najbolje shraniti v hladni škrbnici in jih sproti pregreti le toliko, kolikor jih potrebujemo.

Večkrat se sliši med gospodinjami mnenje, da je, denimo zelje sedemkrat pregreto najboljše. Poizkusi pa so dokazali, da znašajo izgube vitaminov C po eni uri stanja 27, po dveh urah 53, po treh 67 in po 8 urah kar 87 odstotkov.

Kadar je nujno, da pride tudi pogretna jed na mizo, nadomestimo vitaminske izgube s solato in sadjem. Če to dovoljuje okus, primešamo jedi precej sesekljane zelenega petrišija, špinačni jedi nekaj svežih sesekljanih špinačnih listov, kislemu zelju nekaj sesekljane surovega zelja itd. Le če bomo tako dopolnjevali postane jedi, bomo družini nudili dovolj vitaminov.

RECEPTI

JABOLČNA PEČENKA
30 dkg starega belega kruha namočimo v belem vinu. Četrta kar naribanih jabolk posipamo s sladkorjem po okusu, dodamo pest opranih rozin in nekaj orehov. V nizki ponvici razbelimo nekoliko masla nanj naložimo namočen kruh, potem jabolčno zmes in končno še preostali kruh. V skodelici žvrkijamo 3 dcl mleka, rumenjaki ter žličko moke. Tekočino polijemo po kruhu, ki ga večkrat prebodemmo z vilicami, da le-ta prodre do jabolk. Jabolčno pečenko pečemo v srednje vroči pečici približno 30 minut, nakar jo zvrnemo na krožnik in serviramo.

ENOLONČNICA

En kg svinjske glave ali parkljev, pol kg fižola, 1 in pol vode, 2 do 3 korene, 2 drobni čebuli, pop.er. majoran, lovorov list, sladka paprika strok česna, 5 dkg masla, 4 dkg moke, domači rezanci S temi pripomočki skuhamo obed za veččlansko družino.

Svinjsko glavo ali parklje sveže ali prekajene, in čez noč namočen fižol pristavimo v vodo. Dodamo narezano korenje in čebulo. Jed odšavimo s poprom, majoranom, lovorovim listom in začimimo s sladko papriko ter

šele letos pokazali svoje zmognosti na zelenem polju. Uspeh velja predvsem za moške, ki pa se morajo spomniti še bolj potruditi, da bodo res postali končno prvaki vzhodne cone in se tako plasirali v finalno tekmovalje ljubljanske cone. Seveda bo treba v bodoče veliko več storiti za vzgojo mlajših moči. Na občnem zboru se je veliko debatiralo o ustanovitvi ptujsko-prekmurske podzveze s sedežem v Ptuj, ker bi tako razširili rokometno aktivnost v ostale kraje ptujškega in prekmurskega okraja. Sekcija se je vse leto borila z velikimi finančnimi težavami in pomoč s strani matičnega društva ni bila vedno zadostna. Za ustanovitev rokometne podzveze v Ptuj je najvažnejše vprašanje strokovnega kadra, to je predvsem instruktorjev, trenerjev in sodnikov. Novi odbor je dobil nalogo, pregledati vse pogoje in možnosti, da med letom ob primernih pogojih ustanovi podzvezo. P. A.

strokom česna, Kuhamo približno dve uri. Proti koncu dodamo nekoliko svetlega prežganja, ki pa ga moramo gladko razkuhati. V jed zakuhamo še široke rezance.

FIGOVE KROGLICE

Venec fig, 1 in pol žlice sladkorja v prahu, 4 dkg zmelteh orehov, žlička pomarančnih lupin, 1 beljak.

Figge zmeljemo na mesnem stroju ter jih zmešamo z ostalimi sestavinami. Iz zmesi oblikujemo kroglice, ki jih povaljamo v kristalnem sladkorju.

Opomba: Vse sladkorčke, posebno kroglice vlagamo v majhne papirnate skledice (kupimo jih že narejene v papirnicah) in pomešamo med drobno pecivo.

Manuel Fanguio zmagovalec „Temporade“

Argentinec Fanguio je z avtom Maserati zmagal na argentinski »Temporadi«, prvi dirki sezone, veljavni za svetovno prvenstvo. To je bila že četrta zaporedna zmaga Fanguia na tej dirki. Prihodnja dirka za svetovno prvenstvo bo čez 4 mesece v Monzi. Poleg Fanguia, ki je postavil nov rekord proge, je odlično vozil tudi Behra, ki se je do 90. kroga celo izmenjeval v vodstvu s Fanguiom, a je bil končno drugi. Italijanski dirkači so imeli smolo. Musso in Castellotti sta morala zaradi okvar odstopiti, prav tako Anglež Hawthorn. Drugi Anglež Moss je bil šele deveti, dosegel pa je najhitrejši

krog v času novega rekorda s povprečno hitrostjo 134,532 km na uro. Hitrost zmagovalca Fanguia na celotni progi je znašala 129,740 km na uro.

OKRAJNO GLEDALIŠČE PTUJ

Petek, dne 18. januarja 1957, ob 20. uri: Bojan Čebulj: »JANKO IN METKA«. Red A in izven.

Nedelja, dne 20. januarja 1957, ob 15.30: Moliere: »TARTUFFE« gostovanje v Gorisnici.

za kilogram, liter ali komad v sredo, 16. januarja 1957

Cebula 80, česen 100, luščeni fižol 50, hren 100, krompir 12, peteršilj 60, rdeča pesa 30, solata (endivija) 50, špinača 100, zelje v glavah 25, zelena 50, korenček 50, ohrovt 25—30, koruza 35, pšenica 35, koruzna moka 40, ajdova moka 50, koruzni zdrob 50, ajdova kaša 130, prosena kaša 90, surovo maslo 450, zaseka 300, mleko 30, smetana 140—150, sir 80, kokoši 350—450, piščanci 280—500, jabolka 25—30, jajca 20, kisla repa 40, kislo zelje 60, motovilec 100, ječmenova kaša 90, mešano suho sadje 50.

Škopano slamo

plačujemo po 8 dinarjev za kilogram — Imamo nap rodaj VEČJE ŠTEVILO KOŠAR IZ ZELENE VRBE za 3 krompir po 170 dinarjev.

PLETARNA Z O. J. P T U J

20. januarja 1957

6.00—7.00 Poskočne in domače melodije za pričetek nedeljske jutro — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Zabavne melodije (igraje): Orkester Andre Kostelanetz in George Melachrinu, avstrijski simfonični orkester, p. v. Oskarja Strassau, simfonični orkester dunajskega radia p. v. Maxa Schönherria. 8.30 Otroška predstava — Friedrich Feld: Jezdec na oblaku. 9.00 Slovenske narodne in umetne pesmi. 9.45 Se poznamite izvirni... Ivo Porenta-Valko: Zakon tovarništva. 10.15 Nedeljski simfonični koncert. Gioacchino Rossini: Sevilski brivec, uvertura (Orkester Romanske Švice, dirigira Victor Olof). W. A. Mozart: Concertantna simfonija v Es-duru (solistka Jelka Staičeva in Stefano Passaggio (violinista) in orkester Radia Ljubljana, dirigira Samo Hubad). Nikolaj Rimski-Korsakov: Car Saitan, suita (Orkester londonske filharmonije, dirigira Issay Dobrowen). 11.15 Oddaja za Beneške Slovence. 11.35 Laha glasba... 12.00 Pogovor s poslušalci. 12.10 Opoldanski glasbeni spored. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved, pregled dnevnega sporeda in obvestila. 13.15 Zabavna glasba, vmes reklame. 13.30 Za našo vas. 14.00—16.00 Zeleni ste — poslušajte! — vmes ob 15.00—15.15 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 16.00 Preveč in premalo korajze (reportaža). 16.15 Igra Zabavni orkester Huga Winterhalterja, poje zbor. 16.30 Glasbeni mozaik. 17.30 Radijska igra — Saroyov: Cloveška komedija. 18.30 Melodije za dobro voljo. 19.00 Radijski dnevnik. 19.30 Zabavna glasba, vmes reklame. 20.00 Radio-variete (posnetki javne zabavne glasbene oddaje Radia Zagreb). 21.00 Kulturni razgledi. 21.15 Nočni koncert. (Škerjanc, Bjelinski). 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Zaplesimo. 22.55—23.00 Poročila. 22.15—23.00 UKV program: Jazz cocktail. 23.00—24.00 Oddaja za tujino — na valu 327,1 m (Prenos iz Zagreba).

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 18. do 20. januarja italijanski barvni film »KRUH, LJUBEZEN IN LJUBOSUMJE«, in od 22. do 24. januarja ameriški film »SELINA«.

KINO SREDIŠČE predvaja 19. in 20. januarja jugoslovansko-nemški film »VOLČJA NOČ«.

KINO MURETINCI predvaja 19. in 20. januarja ameriški film »TAJNOST ZAPUŠČENE NEGA VRTE«.